ԱԶԳ Azg

8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2005 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 160 (3326)

Հայկական զինուժի նպատակը ՆԱՏՕ-ի չափանիշներին համապատասխանելն է

Պաշտոնական այցով Լատվիայում գտնվող Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանն իր լատիշ գործընկերոջ հետ հանդիպմանը նկատել է, որ թեեւ ֆինանսական պատճառով Հայաստանի զինված ուժերը դեռեւ չեն համապատասխանում ՆԱՏՕ-ի չափանիշներին, սակայն դա Հայաստանի նպատակն է: Սարգսյանը նշել է, որ Հայաստանը ծրագրում է մինչեւ 2015թ. ամբողջովին վերակազմավորել իր զինված ուժերը: Լատվիայի վարչապետ Աիգարս Կալվիտիսը Սարգսյանի հետ հանդիպմանն աջակցություն է հայտնել ՆԱՏՕ-ի հետ առավել սերտ կապեր զարգացնելու Հայաստանի ծրագրերին, հաղորդում է ՀՀ ՊՆ մամլո ծառայությունը:

Հայաստանում առաջին անգամ անցկացվեց ձեռնարկությունների ռեյտինգավորում

Կենտրոնական բանկը շուտով հանդես կգա «Ֆինանսական համակարգի համար բեկումնային» 21 նախաձեռնություններով

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Առաջին անգամ Հայաստանում վարկանշում անցած 30 ձեռնարկություններից ոչ մեկը չի ստացել ամենաբարձր՝ A վարկանիշը: Այդ մասին երեկ տեղեկացանք Հայաստանի ձեռնարկությունների վարկանշման (ռեյտինգավորման) արդյունքների՝ Կենտրոնական բանկում ներկայացման ժամանակ: Սակայն մինչ դրանց արդյունքներին անդրադառնալը, Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը հայտնեց, որ առաջիկայում ԿԲ-ն հանդես է գալու 21 նոր նախաձեռնություններով, որոնց նպատակն է արագացնել Հայաստանի ֆինանսական համակարգի բեկումնային առաջընթացը: Ձեռնարկությունների վարկանշումը, ինչպես նաեւ ինդեքսների (գործարար միջավայրի եւ սպառողների վստահության) հրապարակումն այդ միջոցառումների շարքում են: Վերոնշյալին կավելանա Հայաստանի Հանրապետության սուվերեն ռեյտինգը, որով բնորոշվում է տվյալ երկրի գրավչությունը ներդնողների համար:

Ձեռնարկությունների վարկանշումը, Կենտրոնական բանկի նախագահի հաղորդմամբ, դրամավարկային նպատակներ է հետապնդում: Բարձր վարկանիշ ունեցող ձեռնարկությունները կթողարկեն իրենց պարտատոմսերը, որոնք կընդունի ԿԲ-ն: Այդ ձեռնարկությունների համար կստեղծվեն վարկավորման առավել բարենպաստ պայմաններ, նրանք կգովազդվեն պետության կողմից, որպեսզի նրանց օրինակը վարակիչ լինի մյուս ձեռնարկությունների համար, որպեսզի նույնպես ձգտեն աշխատել օրինական դաշտում եւ լինեն թափանցիկ:

Տես էջ 3

ՀԱԿԻՐՃ

Հայաստանի քաղաքացիներն Իրան մուտքի վիզաներ կարող են ստանալ օդանավակայանում

Երեւանում Իրանի դեսպանությունից «Ազատություն» ռադիոկայանին տեղեկացրել են, որ Իրանի Իսլամական Հանրապետություն այցելող Հայաստանի քաղաքացիները կարող են մուտքի վիզաներ ստանալ Թեհրանի օդանավակայանում՝ մինչեւ 7 օր ժամկետով: Պարզեցված կարգով վիզաներ տրամադրվում են նաեւ Թավրիզի, Մեշհեդի եւ Շիրազի օդանավակայաններում:

Ադրբեջանցի երեք զինծառայողներ մեղադրվում են հայերի հետ համագործակցության մեջ

Բաքվում երեկ սկսվել է դատական գործընթաց ադրբեջանական զինուժի երեք շարքայինների նկատմամբ: Ռուսլան Բաքիրովը, Խայալ Աբդուլաեւը եւ Հիքմեթ Տագիեւը մեղադրվում են հայրենիքի դավաճանության հոդվածով: Բաքվի դատարանն, ըստ «Թեգնումի», նրանց մեղադրում է այս տարվա փետրվարի 15-ին Հայաստանի սահմանն անցնելու եւ հայկական հատուկ ծառայությունների հետ համագործակցելու մեջ: Ժամկետային զինծառայողները դատարանում հերքել են մեղադրանքները՝ նշելով, որ գերի են ընկել: Հայկական կողմն ադրբեջանցի զինծառայողներին հանձնել էր Բաքվին:

Տպավորություններ, հիշողություններ, որ մեզ են հասնում «Կիլիկիայի» նախնական առագաստանավից

Համբուրգում «Ազգի» խմբագրատանը

Երեկ «Ազգը» հյուրընկալել էր «Կիլիկիա» առագաստանավի անձնակազմին: Նավարկության երկրորդ փուլն ավարտած նավաստիները դարից կարճ ժամանակ անց խմբագրակազմի անդամներին հայտնում էին իրենց տպավորություններն ու հիշողությունները: Զրույցն անկեղծ էր, չկար պաշտոնական ու նախապես մշակված սցենար: Անձնակազմը շնորհակալություն հայտնեց խմբագրությանը՝ ողջ ընթացքում նավարկությանը հետեւելու եւ հրապարակումներով պարբերաբար հանդես գալու համար: «Ազգի» ինտերնետային էջի ընթերցողները մայիսի 9-ից՝ նավարկության երկրորդ փուլի առաջին իսկ օրվանից հնարավորություն են ունեցել ամեն օր www.azg.am կայքում ընթերցել նավից ստացված ամենաթարմ տեղեկությունը, դիտել դեռեւ ոչ մի տեղ չհրապարակված լուսանկարներ:

Տես էջ 2

Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի նոր դեսպան է նշանակվել Էնթընի Քանթորը

ԼՈՆԴՈՆ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ՀԱՅԵՐՆ ԱՅՍՕՐ: Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի եւ Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության նոր արտակարգ եւ լիազոր դեսպան է նշանակվել Էնթընի Քանթորը: Նա այդ պաշտոնում կփոխարինի Թորիլդա Էբոթ-Ուոթին, որը կտեղափոխվի այլ դիվանագիտական աշխատանքի:

Ինչպես հաղորդում է «M2 Presswire» գործակալությունը, Էնթընի Քանթորն իր նոր պարտականություններին կանցնի 2006 թ. հունվարից:

Էնթընի Քանթորը ծնվել է 1946 թ.: Շուրջ չորս տասնամյակ՝ 1966թ.-ից սկսած, տարբեր պաշտոններ է զբաղեցրել Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարարության համակարգում եւ արտերկրում Միացյալ Թագավորության դիվանագիտական առաքելություններում, այդ թվում Տոկիոյում, Օսակայում, Հանովերում, Հանոյում, Ռանգունում, Աֆրայում: 2001-2005 թթ., մինչ նոր նշանակումը, Պարագվայում Միացյալ Թագավորության դեսպանն էր: Ամուսնացած է, ունի երեք զավակ:

Մեծ եղեռնի զոհերի սրբադասման հարցը Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում

Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնից տեղեկացան սեպտեմբերի 3-6-ը Մայր աթոռում տեղի ունեցած Հայաստանյայց առաքելական Սբ. եկեղեցու Մեծ եղեռնի զոհերի սրբադասման հարցն ուսումնասիրող խառն (էջմիածին-Անթիլիաս) հանձնաժողովի առաջին նիստի մասին՝ անդամակցությամբ Սեպուհ արք. Սարգսյանի, Եզնիկ եպս. Պետրոսյանի, Գեղամ եպս. Խաչերյանի, Բաբկեն վրդ. Չաղյանի, Զատիկ վրդ. Ավետիքյանի, Դանիել վրդ. Ֆնդկյանի:

Մինչ նիստի աշխատանքներն Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ Վեհափառ հայրապետն ընդունել եւ իր օրհնությունն է հղել հանձնաժողովի անդամներին, Սեպուհ արք. Սարգսյանը Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա հայրապետի ողջույններն ու բարեմաղթությունները է փոխանցել: Նիստում քննարկվել են հարցի ուսումնասիրության շրջանակների, աշխատանքային ժամանակացույցի խնդիրները: Առաջին աշխատանքային ժողովը տեղի կունենա նոյեմբերի 8-12-ը:

Մեծ եղեռնի զոհերի սրբադասման հարցը նոր չէ մեր եկեղեցու համար օրակարգային, սակայն եղեռնի 90-րդ տարելիցը դարձնում է հրատապ՝ իբրեւ Հայոց ցեղասպանության միջազգայնորեն վերջնական ճանաչմանը նպաստող կարեւոր հանգամանք: Մայր աթոռում կայացած անդրանիկ համատեղ նիստի աշխատանքներում ուրախալին նաեւ այն է, որ հարցը կարեւորվում է երկու կաթողիկոսությունների համար:

Այս հարցին վերջերս անդրադարձել է «Ազգը» Ժնեւի հայոց եկեղեցու հովիվ Աբել Ճահանայի գրի առիթով:

Մ. Ք.

Հարություն Արզումանյանը՝ Վախթանգ Ժորդանիայի անվան դիրիժորների 5-րդ միջազգային մրցույթի գլխավոր մրցանակակիր

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Միջազգային մրցույթի դափնեկիր, Ալ.Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի դիրիժոր Հարություն Արզումանյանը Վախթանգ Ժորդանիայի անվան դիրիժորների 5-րդ միջազգային մրցույթից վերադարձել է հաղթանակով: Խարկովում սեպտեմբերի 1-6-ը տեղի ունեցած այդ մրցույթում նա արժանացել է եւ Գրան Պրիի, եւ «Նվագախմբի համար լավագույն դիրիժոր» ու «Հանդիսատեսի համակրանք» հատուկ մրցանակների:

Որպես մրցույթի հաղթող, Հ.Արզումանյանը տարվա ընթացքում նաեւ համերգներ կունենա ԱՄՆ-ում, Կորեայում, Ռուսաստանում, Ուկրաինայում եւ այլուր՝ «Չատանոգա», «Կոլումբիա», նաեւ Սեուլի, Սարատովի ու Խարկովի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբերի նվագակցությամբ:

«Մրցույթի կազմակերպիչների համար էլ շատ անակնկալ էր, որ հաղթողը կարող էր լինել Հայաստանի մասնակիցը», - ասաց Հ.Արզումանյանը՝ նկատելով, որ 10 տարվա պատմություն ունեցող այդ ստուգատեսին (անցկացվում է երկու տարին մեկ անգամ) Հայաստանը մասնակցում է առաջին անգամ: Այնտեղ նրա ղեկավարությամբ հնչել են Հայդնի, Չայկովսկու սիմֆոնիաները, Շտրաուսի «Դոն Ժուանը», Պրոկոֆեւի առաջին սիմֆոնիան ու Ստրավինսկու «Հրե թռչունը», որոնք վիճակահանությամբ պարզ են դարձել մրցույթից մի քանի րոպե առաջ միայն:

Ներկայացված պահանջների համաձայն, նա տեղում առաջին անգամ ղեկավարել է նաեւ ժամանակակից կոմպոզիտոր Ալկնեփ՝ իր համար բոլորովին անծանոթ մի գործ՝ գրված նվագախմբի, սաքսոֆոնի, հարվածային գործիքների, երգչախմբի եւ մենակատարների համար: Ղեկավարել է նաեւ մրցանակաբաշխությունից հետո տեղի ունեցած համերգը, որտեղ հնչել է Չայկովսկու 5-րդ սիմֆոնիան:

«Բավականին ներկայանալի էր նաեւ մրցույթի ժյուրիի կազմը», - նշեց Հ.Արզումանյանը՝ ավելացնելով, որ ընդգրկված էին անվանի դիրիժորներ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից, Ռուսաստանից, Կորեայից, Անգլիայից, Ուկրաինայից: Ժյուրիի կազմում է եղել նաեւ հենց հռչակավոր դիրիժոր Վ.Ժորդանայի որդին:

Հարություն Արզումանյանը նաեւ գալիք մեկ տարվա ընթացքում համերգներով հանդես գալու այլ հրավերներ է ստացել տեղի, նաեւ՝ Դոնեցկի, Կիեւի մի շարք այլ երկրների նվագախմբերից:

Նշենք, որ միջազգային այդ մրցույթը կազմակերպել է նշանավոր «James Art» ամերիկյան երաժշտական մենեջերական կազմակերպությունը՝ նպատակ ունենալով ընտրել լավագույն դիրժորների, ովքեր հետագայում համերգներ կունենան աշխարհի տարբեր բեմերում: Նախընտրական փուլի 150 մասնակիցներից բուն ստուգատեսին մասնակցել են միայն 33 դիրիժոր՝ աշխարհի 21 երկրներից ժամանած: Նրանցից 4-րդ՝ եզրափակիչ փուլին մասնակցել են միայն հինգը:

Եվրոմիությունը հակված է ֆինանսավորելու Հայաստանը մեկուսացնող Կարս-Ախալքալաք երկաթգիծը

Եվրոհանձնաժողովի (ԵՄ-ի գործադիր մարմինն է) տրանսպորտի եւ էներգետիկայի գլխավոր տնօրենության ղեկավար Ֆրանսուա Լամուրեն 2004 թ. նոյեմբերի 15-ին Բաքվում հայտարարեց, որ ԵՄ-ն շահագրգռված է Կարս-Ախալքալաք երկաթգծի շինարարության իրագործմամբ: «Մենք մանրամասնորեն ուսումնասիրել ենք այդ նախագիծը, որտեսզի հետագայում կարողանանք ֆինանսավորել: Սակայն բացի ԵՄ միջոցներից, մենք պետք է տեսնենք ֆինանսավորման հնարավոր այլ աղբյուրներ», ասել էր Լամուրեն:

Նույն տարվա դեկտեմբերի 28-ին, Լամուրեի խրախուսական հայտարարությունից ընդամենը մի քանի շաբաթ անց, Թուրքիայի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչները Թբիլիսիում ստորագրեցին Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու շինարարության համաձայնագիր: 2005 թ. մայիսի 25-ին, արդեն Բաքվում, երեք երկրների նախագահներ Սեզերը, Սաակաշվիլին եւ Ալիեւը հայտարարեցին երեք երկրները Եվրոպային կապող «երկաթուղային միջանցքի» ձեւավորման մասին:

Պաշտոնական Երեւանը Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու կառուցման եւ ԵՄ-ի կողմից այս նախագիծը ֆինանսավորելու առնչությամբ մտահոգություն հայտնեց անցնող գարնան վերջին օրը: Հայաստանի արտգործնախարարը մայիսի 31-ի թվագրված նամակով դիմում է Եվրոհանձնաժողովի փոխնախագահ, տրանսպորտի հարցով հանձնակատար Ժակ Բարրոյին՝ շարադրելով Հայաստանի դիրքորոշումը: Որտեսզի պարզ լինի, թե որքանով է հավանական ԵՄ-ի ֆինանսական միջոցներով Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու կառուցման հավանականությունը, անհրաժեշտ է ծանոթանալ Օսկանյանի նամակի բովանդակությանը եւ ոգուն:

«Տեղեկանալով, որ ներկայում դուք ռնարկում եք Թուրքիայից Վրաստան նոր երկաթուղի կառուցելու հնարավորությունը, թույլ տվեք ներկայացնել Հայաստանի դիրքորոշումը: Ինչպես գիտեք, գոյություն ունի գործող երկաթգիծ, որը Գյումրիով Կարսը կապում է Թբիլիսիին: Սա անփոխարինելի միջանցք է ԵՄ-ից ֆինանսավորվող ՏՐԱՍԵԿԱ ծրագրում: Այն չի շահագործվել Հայաստանը շրջափակելու Թուրքիայի քաղաքական որոշման պատճառով: Երկաթուղային նոր գիծ կառուցելու ներկայիս որոշումը պահանջում է շատ մեծ դրամական միջոցներ եւ գումար: Ավելին, դա հարում է Թուրքիայի արդեն տասնամյակ շարունակվող շրջափակման քաղաքականությանը: (Հայ-թուրքականը) միակ փակ սահմանն է ամբողջ Եվրոպայում: Հայաստանը բանականությունից հեռու եւ անընդունելի է համարում նման լուծումը: Եթե Հայաստանն է Թուրքիայի համար խնդիրը, ապա Հայաստանը պատրաստ է չօգտվել այդ (Կարս-Գյումրի) երկաթգծից: Եթե Եվրոպան իսկապես ուզում է Կովկասում համագործակցություն, այս (Կարս-Գյումրի) երկաթգծի վերաշահագործումը լավագույն խթանն է այդ գործընթացի համար: Այդ միջանցքը չշահագործելը կդժվարացնի եվրոպական հարեւանության քաղաքականության հաջող իրականացումը», ասվում է Օսկանյանի նամակում:

Հայաստանը չի կարող խոչընդոտել Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու կառուցմանը, մանավանդ որ այդ ծրագիրը քաղաքական եւ ֆինանսական աջակցություն է գտնում Եվրոպայում: Երեւանի դիվանագիտական շրջանակներում դեռեւս ակնկալիքներ կան, որ հոկտեմբերի 3-ին սկսվող Թուրքիայի՝ ԵՄ անդամակցության բանակցություններում հայ-թուրքական սահմանի ապաշրջափակման հարցը կդրվի օրակարգում: Անկարան, սակայն, դժվար թե տեղի տա: Թուրքական իշխանությունները հրաժարվում են ճանաչել անգամ ԵՄ անդամ Կիպրոսի անկախությունը: Նման պայմաններում եվրոպացիները հավանաբար շահարկեն Հայոց ցեղասպանության իրողությունը, ինչը վիրավորական է Հայաստանի եւ սփյուռքի համար:

Հայաստանի ԱԳՆ մի պաշտոնյա **«Ազգի»** հետ զրույցում նշեց, որ, Երեւանը «Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու նախագիծը դիտում է քաղաքական ակցիա, որը չի նպաստում տարածաշրջանային համագործակցությանը, իսկ երկաթուղու շինարարությունը նպաստում է Հայաստանի մեկուսացմանը, ինչն արվում է արհեստականորեն»: Դիվանագետի կարծիքով, Կարս-Ախալքալաքն այլ արժեք չունի, քան Կարս-Գյումրի երկաթգիծը չօգտագործելը: «ԵՄ-ն խրախուսում է տարածաշրջանային համագործակցությունը, մինչդեռ Կարս-Ախալքալաքի ֆինանսավորման դեպքում ԵՄ-ն արմատական հակասության մեջ է մտնում իր իսկ հռչակած սկզբունքի հետ: Նրանք նպատակ ունեն ֆինանսավորել մի ծրագիր, որն ուղղված է Հայաստանի մեկուսացմանը», ասաց դիվանագետը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Նոր նախաձեռնություններ դպրոցաշինության ոլորտում

Երեկ տեղի ունեցավ տեսողության խանգարումներ ունեցող երեխաների Երեւանի թիվ 14 հատուկ դպրոցի եւ Դիլիջանի «Դիլիջան» մանկական հակատուբերկուլյոզային առողջարանի ննջասենյակային մասնաշենքի բացումը:

Թիվ 14 հատուկ դպրոցը, որ 1961 թ.-ից չէր վերանորոգվել, 2004 թ. մարտից հիմնանորոգվել է: Իր հարկի տակ տեսողության զանազան խնդիրներ եւ այժմ 120 աշակերտ ունեցող դպրոցի վերանորոգման աշխատանքներն իրականացրել է Հայ օգնության ֆոնդը (ՀՕՖ) ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության (ՄԶԳ) ֆինանսավորմամբ: Ամբողջությամբ փոխվել են դպրոցի տանիքը, ջրմուղ-կոյուղու համակարգը, վերանորոգվել են դասասենյակները, տեղադրվել են ժամանակակից սանտեխնիկա եւ պատուհաններ, ինչպես նաեւ կառուցվել է կաթսայատուն: Ինչպես դպրոցի բացման ժամանակ նշեց ՀՕՖ գործադիր տնօրեն Գառնիկ Նանագուլյանը, դպրոցաշինությունը ՀՕՖ-ի եւ ԱՄՆ ՄԶԳ-ի իրականացրած առանցքային եւ համալիր ծրագիր է, քանի որ վերջերս նրանք վերակառուցել են նաեւ թույլ լսողություն ունեցող երեխաների թիվ 15 դպրոցի եւ «Հաղթանակ» տուն-ինտերնատի ճաշարանային մասնաշենքերը:

Չափազանց ուրախ եւ աշխույժ էին հատկապես դպրոցի երեխաները: 14-ամյա Վրեժ Մանուկյանի համար այս տարի դպրոցն անճանաչելի է դարձել եւ ամբողջովին բարեփոխվել: Թեպետ լավ չի տեսնում, բայց «զգում եմ, որ պայմաններն այն ժամանակվա համեմատ շատ լավ են»:

Նույն օրը տեղի ունեցավ Դիլիջանի «Դիլիջան» մանկական հակատուբերկուլյոզային առողջարանի բացումը: ՀՕՖ-ի ջանքերով եւ ֆլորիդահայ բարերարուհի Լուսինե Մարտիրոսյան-Հարվիի նախաձեռնությամբ կազմակերպված սփյուռքահայերի հանգանակություններով վերանորոգվել է առողջարանի ննջարանային մասնաշենքը: Տարեկան առողջարանում կազդուրվում են 250-300 երեխաներ՝ 50 օր բուժմամբ: Առողջարանում կան երեխաներ, որոնք ժամանակին հիվանդացել են պալարախտով եւ կարիք ունեն առողջարանային բուժման, ինչպես նաեւ կան երեխաներ, որոնք մերձավորների հետ շփվելու հետեւանքով հիվանդացել են եւ կրկին ունեն կանխարգելիչ բուժման կարիք:

Բուժհաստատության ննջարանային մասնաշենքում կատարվել է սեյսմիկ ամրացում, լուծվել են ջրամեկուսացման խնդիրները, անցկացվել են ինժեներական համակարգեր՝ ջրի, կոյուղու, օդափոխության եւ ներքին ջեռուցման, ինչպես նաեւ ամբողջությամբ փոխվել են մասնաշենքի տանիքը, դռներն ու պատուհանները, հատակածածկերը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Հարգելի ՀՀ դատարաններ, փախստականը «այլ անձ» չէ

Նույնիսկ եթե նաեւ Բուզանդի փողոցից է

ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանը նամակներ է հղել ՀՀ նախագահին եւ դատարանների խորհրդի նախագահին, որտեղ անդրադարձել է Երեւանի կառուցապատման ծրագրերով քաղաքացիներից անշարժ գույքը հարկադիր վերցնելու վերաբերյալ մի շարք դատական վճիռների: Մասնավորապես, ՀՀ քաղաքացիական գործերով վերաքննիչ դատարանի կողմից 29.09.05 թ. տրված կատարողական թերթով Բուզանդի փողոցի թիվ 23 հասցեից 01.05.05 թ. վտարվել են ոչ միայն սեփականատերերը, այլեւ «այլ անձինք» համարված, դատավարությանը մասնակից չդարձած, փախստականի կարգավիճակ ունեցող եւ 2003 թվականից տվյալ հասցեում հաշվառված Էմմա Աղաջանյանն ու նրա երկու անչափահաս երեխաները: Նման վճիռը եզակի չէ, եւ որքան էլ տարօրինակ է, վճռաբեկ դատարանը ուժի մեջ է թողնում «տարածքը զբաղեցնող այլ անձանց» վտարելու վճիռները, մինչդեռ համաձայն ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 227-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթակետի՝ բոլոր դեպքերում վճիռը ենթակա է բեկանման, եթե դատարանը վճիռ է կայացրել գործին մասնակից չդարձած անձանց իրավունքների եւ պարտականությունների վերաբերյալ:

Պաշտպանն առաջարկել է, որ դատարանների նախագահների խորհուրդը հատուկ քննարկման առարկա դարձնի այս հարցը եւ գնահատական տա նման վճիռներին:

Ս. Մ.

Միջազգային գիտաժողով ժամանակակից կենսախնդիրների վերաբերյալ

Այսօրվանից Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի կենտրոնում կմեկնարկի ժամանակակից կենսաբանության խնդիրների վերաբերյալ միջազգային գիտաժողովը՝ նվիրված ռուս գիտնական Նիկոլայ Տիմոֆեեւ-Ռեսովսկու հիշատակին: Աշխարհի մի շարք երկրներից Հայաստան ժամանած շուրջ 100 գիտնականներ կներկայացնեն գենետիկայի, ռադիոկենսաբանության, ճառագայթային կենսաֆիզիկայի, ռադիոէկոլոգիայի բնագավառներին վերաբերող զեկույցներ:

Գիտաժողովը կազմակերպել է Կենսաֆիզիկայի համայիսկական ընկերակցությունը, կտեւի 3 օր, մինչեւ սեպտեմբերի 11-ը:

Տպավորություններ, հիշողություններ, որ մեզ են հասնում «Կիլիկիայի» տախտակամածից

1-ին էջից

Նույնիսկ ամառային արձակուրդին ամեն օր թարմացվում էր կիլիկիացիների մասին տեղեկությունը: Զորի Բալայանը, խմբագրատանը ծանոթանալով արված աշխատանքին, հաճելիորեն զարմացած էր: Նավապետ Կարեն Բալայանը «Ազգի» գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանին նվիրեց առագաստանավի եզակի լուսանկար: Ծովում կամ օվկիանոսում ընթացող նավի լուսանկարներն այնքան էլ շատ չեն: Դրանք տանալու համար հարկավոր էր փոքրիկ նավակով հեռանալ «Կիլիկիայից», հետո նկարել:

Գրող, հրապարակախոս Զորի Բալայանը, որ նավարկության գրեթե ողջ ընթացքում եղել է նավի վրա, պատմում էր դեռեւս առաջին օրերից մնացած հիշողություններ: «Պատռվել էր առագաստը, թիերը կոտրված էին, թվում էր, վիճակն անելանելի է: Բայց մեր մեջ կային մարդիկ, ովքեր տարիներ շարունակ լինելով նավի վրա, կարողացան ղեկավարել «Կիլիկիան»: Նավաստիները պատմում էին, որ գրեթե բոլոր նավահանգիստներում հավասարապես մեծ էր ինչպես հայերի, այնպես էլ օտարերկրացիների հետաքրքրությունը: Մի շվեդուհի Ռոդոսում մոտեցել է նավին եւ, հիացած այս հրաշքով, սկսել է համբուրել նավը: Եղել են նավահանգիստներ, ուր «Կիլիկիան» հազարավոր այցելուներ է ունեցել: Բեյրութում բազմաթիվ տարեց սփյուռքահայեր, որ այլեւս հայկական տարածք ոտք դնելու հույս չունեին, նույնիսկ սայլակներով բարձրացել են նավը, որ այդ պահին միակ հայկական տարածքն էր շրջապատում:

Այն հարցին, թե ո՞ր փոթորիկն էր ամենից սարսափելին, նավապետը պատասխանեց. «Փոթորիկներին, ալեկոծություններին մտածելու ժամանակ չի մնում: Երբ գործ կա անելու, չես հասցնում վախենալ, ոչնչի ուշադրություն չես դարձնում»:

Նավի վրա խմիչքը, ծխախոտը, նույնիսկ հայհոյանքն արգելված էին: «Միայն դեպքից դեպք նավապետը կարող էր հրաման տալ, որ յուրաքանչյուրիս մեկ փոքրիկ բաժակ ալկոհոլ հյուրասիրի խոհարարը, փոթրավորներին դա էլ էր արգելված, հիշում է Զորի Բալայանը: Ինչ վերաբերում է հայհոյանքին, լսել եմ միայն մեկ անգամ բժիշկ Գեւորգ Գրիգորյանից, որ չափից դուրս բարկացած էր 4-օրյա չընդհատվող փոթորկից»: Բժիշկն, ի դեպ, նավի վրա հիմնականում նավաստի է եղել: Տղաներն այնքան մարզված եւ պատրաստված էին, որ նավարկության ընթացքում բժշկական միջամտության անհրաժեշտություն գրեթե չեն ունեցել: Գեւորգ Գրիգորյանը նավի վրա այլ զբաղմունք է ունեցել: Տունդարձին նա իր հետ բերել է ճանապարհին «ստեղծած» լաբորատորիան, բույսերի հավաքածուն: «Ոտած եզակի ծկները դնում էր մեզ արդեն պետք չեկած ֆարմալինի մեջ, յուրահատուկ ծաղկաբույսեր աճեցնում», ասում է Զորի Բալայանը:

Նավապետ Կարեն Բալայանը ճամփորդության երրորդ՝ վերադարձի փուլը նույնպես հեշտ չի պատկերացնում: «Առաջինը բարդ էր, որովհետեւ նախադեպը չուներ, ասաց նա: Երկրորդում հիմնական խնդիրը օվկիանոսով անցնելն էր: Շատ հավանական է, որ հյուսիսային ծովերը մեզ հեշտ «բաց չթողնեն»: Այնպես որ, սա նույնպես լուրջ փորձություն է»:

Զորի Բալայանը երրորդ փուլը նավագնացություն չի համարում: «Նավը պետք է տուն վերադառնա: Մենք արդեն ապացուցել ենք, որ կարող ենք 20 հազար մղոն կտրել, անցնել: Հիմա եթե 1 մլն մղոն էլ անցնենք, նորություն չի լինի: Ուղիղից գուցե նավն ինքնաթիռով բերենք՝ չվնասելու համար: Պետք է ողջ ազգը օդանավակայանից մինչեւ Սեւան ուղեկցի «Կիլիկիային», ասում է նա: Համաձայն ենք:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ժԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Քաղաքական թեքեր՝ միայն խելացիների համար

Արամ Սարգսյանը, Բագեյանը, մյուսները...

«Արդարություն» դաշինքի քարտուղար Վիկտոր Դալլաքյանը դեռ նախորդ օրը հայտարարել էր, թե դաշինքի նիստում պետք է քննարկվի ԱԺ սեպտեմբերի 12-ին սկսվող եռօրյային մասնակցելու հարցը: Սակայն դաշինքի երեկվա նիստում այդ հարցը չքննարկվեց: Մինչ այդ հայտնի էր դարձել, որ ուրբաթ ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովը պետք է քննարկի անցած տարվա փետրվարից ընդդիմադիր պատգամավորների անհարգելի բացակայությունների հարցը: Վ. Դալլաքյանը տեղյակ պահեց լրագրողներին, որ դաշինքի նիստից առաջ համաձայնություն է կայացել այդ հարցի քննարկումը հետաձգել հաջորդ նիստ, բայց խնդրեց այդ հետաձգումը չկապել պետաիրավականի քննարկման հետ: ԱԺ առաջիկա նիստի օրակարգում և՛ ավանդների վերադարձման օրենքի հետ կապված, և՛ հանրաքվեի օրենքում փոփոխություններ կատարելու հարցերն են, որոնք առանց հիմնական հեղինակի չեն կարող քննարկվել: Բացակայող պատգամավորների վերաբերյալ հարցերը ԱԺ եռօրյա նիստերի օրակարգում են 2004 թվականի հունիս ամսից եւ մի քանի անգամ հետաձգվել են, քանի որ ԱԺ նախագահի իրավունքն է օրակարգի հարցերի քննարկման հերթականությունը որոշելը: Իսկ թե ինչու պրն Դալլաքյանը նախորդ օրը վստահ էր, թե դաշինքը քննարկելու է այդ հարցը, իսկ այդ օրը նպատակահարմար չի համարել՝ մնաց ենթադրությունների մակարդակով՝ թե մի թող քննարկեն, տեսնենք էդ ոնց առանց մեր մասնակցության նիստ կանեն ու հանրաքվեի անցկացման համար անհրաժեշտ օրենք կքննարկեն: «Արդարության» նիստում քննարկվել են նաեւ ընտրական օրենսգրքի այն անճշտությունները (ըստ դաշինքի նիստի գնահատականի՝ դրանք միտումնավոր սխալներ եւ վրիպումներ են), որոնք հող են նախապատրաստում հանրաքվեն կեղծելու: Այդ առթիվ ԿԸՀ-ում դաշինքի ներկայացուցիչը այսօր հանդես կգա հայտարարությամբ:

Դաշինքի նիստից հետո «Հանրապետություն» կուսակցության առաջնորդ Արամ Սարգսյանից լրագրողները փորձեցին ճշտել վերաբերմունքը Ա. Բագեյանի եւ նրա կողմնակիցների հայտարարության եւ հայտնած տեսակետների վերաբերյալ. «Իմ եղբայրը եւ ես բավական երկար ճանապարհ ենք անցել Ա. Բագեյանի հետ եւ նրա հայտնած տեսակետների եւ նրա անձի վերաբերյալ որեւէ մեկնաբանություն չեմ անում, որեւէ վատ բան էդ մարդկանց մասին ինձանից չեք լսի»:

Այնուամենայնիվ՝ լրագրողների հարցերին նրա պատասխաններից հայտնի դարձավ, որ Ա. Բագեյանի եւ Վաղարշակ Հարությունյանի թվերը լուծարված կառույցների մասին հեռու են իրականությունից, ըստ Ա. Սարգսյանի՝ տաս կառույցների ղեկավարներ լուծարման պատմությունը լսել են հեռուստացույցից: Ընդհակառակը՝ վերջին օրերի քաղաքական հակաքարոզչության շնորհիվ նոր համակիրներ են եկել կուսակցություն. «Հասկանում եմ նրանց, մեղադրանք չունեմ, բայց այնպես չէ, որ կուսակցությունում միայն Բագեյանին են համակրում, քաղխորհրդի մյուս անդամներին (մնացած-Մ. Խ.) եւ համակրում ենք», ասաց Ա. Սարգսյանը: Արդյոք իշխանական շրջանակները մասնակցություն ունե՞ն «Հանրապետության» պառակտման գործում: Ա. Սարգսյանը գտնում է, որ ՀՀ-ում նման բաները պատահական չեն լինում, Հայաստանում կուսակցությունների պառակտումն օրինաչափ է՝ ոչ առաջինն են, ոչ վերջինը: Ով էլ որոշի այլեւս չբոյկոտել ԱԺ նիստը՝ Ա. Սարգսյանը բոյկոտելու է: Իսկ եթե ԱԺ-ում որոշեն զրկել մանդատներից. «Եթե էդքան օրենքը պաշտպանող ազնիվ տղերք են՝ թող դնեն ու հեռացնեն ինձ, ես հրաժարական չեմ տա»: Ա. Սարգսյանը մի հայտարարություն էլ արեց իրենց առաջիկա համագումարի մասին այն նույն ոգով, ինչը բագեյանականներն իրենց հայտարարության մեջ անվանել էին վերամբարձ. «Հանրապետություն» կուսակցության համագումարը լինելու է եղածից մի բանով էլ ավելի»:

Ոչինչ տեղի չի ունեցել, Հայաստանի քաղաքական դաշտում ամեն ինչ ընթանում է այնպես, ինչպես վերջին տասը տարում. հասարակությունը, մարդիկ ոչ հիշողություն ունեն, ոչ տրամաբանություն, ոչ էլ հոգնել են մեր քաղաքական այրերի՝ հասարակությանը մատուցվող անտրամաբանությունից: «Սակավամիտներին ասեմ, որ չեզրակացնեն, թե պետաիրավականի ուրբաթօրյա քննարկումների հետ է կապվում դաշինքի նիստում ԱԺ նիստերը բոյկոտել-չբոյկոտելու քննարկման հետաձգումը» միտքը՝ որպես օրինակ:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Կանայք սեռական ոտնձգությունների հնարավոր զոհեր

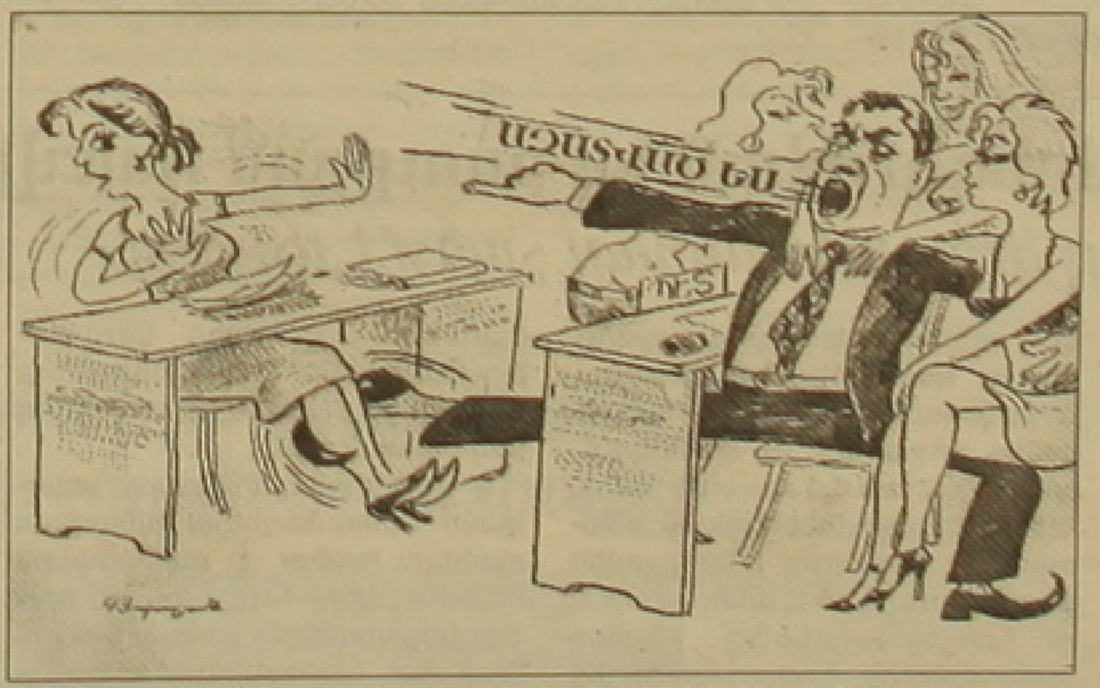

Ազատ տնտեսական շուկան մուտք գործեց մեզանում ու իր հետ բերեց բազմաթիվ պրոբլեմներ: Տարիների ընթացքում աշխատանքային փորձ կուտակած լավագույն մասնագետները «դուրս շպրտվեցին» աշխատատեղերից, ու նրանց փոխարինելու եկան երիտասարդ 18-25 տարեկան, բարետես, օտար լեզվի եւ համակարգչին տիրապետող աղջիկներ: Վերջիններիս ընդունում էին խիստ «ընտրությունից» հետո, որոնք էլ հետագայում կամ համարվում են առաջադրված պայմաններին, կամ թողնում հեռանում՝ դառնալով գործազուրկ: Կանանցից շատերը, որոնց, ի վերջո, հաջողվել է մնալ աշխատավայրում, կարճ ժամանակ անց աշխատավայրում ենթարկվում են սեռական ոտնձգությունների եւ ընկնում տարբեր աստիճանի դետրեսիոն վիճակների մեջ: Դրա պատճառներից է աշխատանքի կորուստը: Շատ դեպքերում նման իրավիճակներում հայտնված կանայք կամավոր հեռանալով այդ աշխատանքից, ենթարկվում են հետագա հետապնդումների: Որովհետեւ քրեական օրենսգրքում առկա հոդվածը վախեցնում է տղամարդկանց, եւ կանանց հետագայում շանտաժների ենթարկելով, նրանք խուսափում են հրապարակայնությունից եւ պատասխանատվությունից:

Զուգակիցս, որին պայմանականորեն ներկայացնում եմ Անուշ անունով, մանրամասն պատմում էր, թե ինչպես 17 տարի աշխատելուց հետո, իր հիմնարկի նոր ղեկավարը նախ մեկ-երկու անգամ փորձում է հասկացնել, որ ցանկանում է մինչեւ 30 տարեկան աշխատակիցներ ունենալ, եւ եթե մյուսները համաձայնեն իր առաջարկած «պայմաններին», ապա կմնան ու կաշխատեն: Անուշն օրեր անց շատ զարմանում է, երբ հավաքականությունում նկատում է, որ իրեն հավելավճար է դուրս գրած: Նախ ուրախանում է, հետո ստանալով գումարը մտածում, որ վերջապես գնահատել են իր աշխատանքը: Սակայն օրեր անց, ղեկավարն իր մոտ է կանչում, առաջարկում երեկոն միասին անցկացնել ու հետո էլ հեգնում. «Բա քեզ թվում է ինչի՞ համար եմ քեզ խրախուսել...»: Անուշը հայտնվում է հոգեբանական ծանր վիճակում եւ չի իմանում ինչպես վարվել նման իրավիճակում: Հիշելով, որ իր գործընկերուհիները կամաց-կամաց հեռանում են, կասկածը փարատելու համար հանդիպում է նախկին աշխատանքային ընկերուհիներին ու նրանցից տեղեկանում, որ նույն «խաղը» իրենց գլխին են խաղացել: Հաջորդ օրը եղածի մասին պատմում է իր հետ աշխատող մեկ այլ ընկերուհու ու պարզում, որ իր 10 տարվա աշխատանքային ընկերուհին շատ էլ թեթեւ է ընդունել առաջարկը եւ «զոհացնելով» նոր պետին, պահպանել է իր աշխատատեղը: Սակայն Անուշը չցանկանալով կույր զոհ դառնալ պետի քմահաճույքներին, ծանր ու դժվարին օրեր է ապրում: Գործը հասնում է նրան, որ ծանր դեպրեսիայի նոպայով նրան տեղափոխում են հիվանդանոց: Մեկ ամիս անց նա մի քանի անգամ ինքնասպանության փորձեր է անում... ու վերջին փորձից մի կերպ փրկված, ընդունելով շտապօգնության բժշկի խորհուրդը. «Արհամարհիր, որ հեշտ ապրես», դիմում է զոռ ու հեռանում աշխատանքից: Ստեղծված իրավիճակում կանայք չեն իմանում իրենց իրավունքները եւ դրանք պաշտպանելու ձեւերը:

Սեռական ոտնձգությունների վերաբերյալ գոյություն ունեն իրավական նորմեր ինչպես ՀՀ օրենսդրության, այնպես էլ Միջազգային իրավունքում: ՀՀ քր. օրենսգրքի 140 հոդվածի համաձայն, սեռական ոտնձգությունները որակվում են որպես «Անձին սեռական հարաբերության, համասեռամոլության կամ սեռական բնույթի այլ գործողություններ կատարելուն հարկադրելը շանտաժի, գույքը ոչնչացնելու, վնասելու կամ վերցնելու սպառնալիքով կամ տուժողի նյութական կամ այլ կախվածությունն օգտագործելով՝ պատժվում է տուգանքով՝ նվազագույն աշխատավարձի 200-ապատիկից-300-ապատիկ նվազագույն աշխատավարձի չափով, կամ ուղղիչ աշխատանքով՝ առավելագույնը երկու տարի ժամկետով, կամ ազատազրկմամբ՝ 1-3 տարի ժամկետով:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

500 հազար եվրոյի տեխնիկական աջակցություն «Հայէկոնոմբանկին»

Եվրոբանկի ֆինանսավորմամբ աջակցության ծրագիրը կիրականացնի «Լոյդ թի էս բի» բանկը

Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկը (ՎԶԵԲ) նախատեսում է «Հայէկոնոմբանկին» տրամադրել 500 հազար եվրո տեխնիկական օժանդակություն, որն իրականացնելու է հայտնի միջազգային ընկերություն «Լլոյդ գրուպ» հոլդինգի մեջ մտնող «Լլոյդ թի էս բի» բանկը: Երեկ այդ մասին համաձայնագիր ստորագրեցին «Հայէկոնոմբանկի» գործադիր տնօրեն Արոս Օսիպյանը եւ «Լլոյդ թի էս բի» բանկի միջազգային խորհրդատվական ծառայությունների բաժնի տնօրեն Էդվարդ Հայթերը: Հիշեցնենք, որ ՎԶԵԲ-ը հայկական բանկի 25 տոկոս + 1 բաժնետոմսի սեփականատերն է: Եվրոբանկի մասնակցության այդ շրջանակներում էլ իրականացվում է տեխնիկական օժանդակության ծրագիրը:

«Հայէկոնոմբանկի» գործադիր տնօրեն Արոս Օսիպյանը հայտնեց, որ տեխնիկական օժանդակության իրականացման համար Եվրոբանկի՝ Լոնդոնում հայտարարած մրցույթին մասնակցում էին 6 կազմակերպություններ, եւ ինքը ուրախ է, որ հաղթել է այնպիսի հեղինակավոր կազմակերպություն, ինչպիսին «Լլոյդ թի սի բին» է: Ծրագրի նպատակն է «Հայէկոնոմբանկը» դարձնել միջազգային չափանիշներին համապատասխանող բանկ: Գործադիր տնօրենը նաեւ տեղեկացրեց, որ Եվրոբանկի հետ կիրականացվեն 5 ձեռնարկությունների ֆինանսավորման 1,5 մլն դոլարի ծրագրեր:

Էդվարդ Հայթերը հայտնեց, որ իր ներկայացրած բանկի եւ փորձագետների ջանքերով մշակել է «Հայէկոնոմբանկի» զարգացման ինստիտուցիոնալ վերակառուցման պլան, որը նպատակ ունի զարգացնել միջազգային չափանիշներով ռիսկերի կառավարման համակարգը, կատարելագործել կորպորատիվ կառավարման կառուցվածքը, ներդնել բանկային ծառայությունների մատուցման բնագավառում առաջատար տեխնոլոգիաներ եւ մեթոդաբանություն, բարձրացնել անձնակազմի մասնագիտական որակավորումը եւ այլն: Բանկի ներկայացուցիչը նշեց նաեւ, որ իրենք հիացած են տեսնելով, թե «Հայէկոնոմբանկն» ինչ լավ դիրքեր է գրավել Հայաստանի շուկայում եւ պատահական չէ, որ Եվրոբանկի նման միջազգային կառույցի ուշադրությունն է գրավել:

Ա. Մ.

Հայաստանում առաջին անգամ անցկացվեց ձեռնարկությունների ռեյտինգավորում

1-ին էջից

Տիգրան Սարգսյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ վարկանշման մեթոդաբանությունը հրապարակային է: Վարկանշման չափանիշների վերաբերյալ ոոշակի մանրամասներ հայտնեց դրամավարկային քաղաքականության վարչության պետ **Արոս Մկրտչյանը:**

Վարկանշման ժամանակ ձեռնարկությունների վարկային պատմությունը առաջին անհրաժեշտ չափանիշն է: Այնուհետեւ կարեւորվում են ֆինանսական վիճակի տվյալները, որակական գնահատականները՝ ձեռնարկությունների զարգացման ռազմավարությունը, կառավարման որակը եւ այլն:

Վարկանշումն իրականացվում է ձեռնարկությունների ցանկությամբ: Դրա համար անհրաժեշտ պայմաններն են, որպեսզի տնտեսվարողների տարեկան շրջանառությունը չգերազանցի 50 մլն դրամը եւ նրանք չլինեն առեւտրի ոլորտում գործող ընկերություններ: Վարկանիշը տրվում է հայերենի այբուբենի տառերով: Առավելագույն վարկանիշը Ա տառն է, նվազագույնը՝ Ը տառը: Համաձայն վարկանշման սկզբունքների հրապարակվում են բարձր վարկանիշ՝ Ա, Բ եւ Գ ստացած ձեռնարկությունների անվանումները, իսկ դրանից ցածր ստացածների անվանումները հրապարակվում են նրանց ցանկության դեպքում:

Ինչպես արդեն նշվեց, Հայաստանում վարկանշում անցած ձեռնարկություններից ոչ մեկը չի ստացել ամենաբարձր՝ Ա վարկանիշը: Բ վարկանիշ է ստացել երեք ձեռնարկություն՝ «Մաքուր երկաթի գործարանը», «Շեն կոնցեռնը», «Արմենիըն քափր փրոգրամը»: Եվս 10 ձեռնարկություններ ստացել են Գ վարկանիշ: Դրանք են «Աշտարակ կաթը», «Արարատցեմենտը», «Ռենկո արմէսթեյթը», «Շամպայն գինիների գործարանը», «Երեւանի գարեջուրը», «Երեւանի թռչնաբուծական ֆաբրիկան», «Լուսակերտի թռչնաբուծական ֆաբրիկան», «Եվրոթերմը», «Արմենիա հյուրանոցային համալիրը», «Երեւանի ոսկերչական գործարան-1»-ը: Բարձր վարկանիշ ունեցող ձեռնարկություններին հասնելու համար մեկ աստիճան չի բավարարել «Ռոյալ Արմենիային» եւ «Ռուսալ-Արմենալին»:

Տեղեկացվեց նաեւ, որ աշխատանքներ են տարվում Հայաստանի ֆոնդային բորսայի հետ, որպեսզի վերջինս ամենաբարձր հարթակում ձեռնարկություններ տեղադրելու ժամանակ նկատի առնի նաեւ Կենտրոնական բանկի վարկանշումը: Այսինքն, այս միջոցառումը կոչված է նաեւ աշխուժացնելու արժեթղթերի երկրորդային շուկան:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

15-ամյա տղային գտան ծառից կախված

Սեպտեմբերի 6-ին, ժամը 18:35-ին ահազանգ է ստացվել, որ Հրազդանի կիրճում, Հաղթանակի կամրջի մոտ գտնվող ծառերից մեկից կախված դիակ կա: Դեպքի վայր մեկնած փրկարարները ծառից իջեցրել են դիակը: Պարզվել է նրա ինքնությունը՝ Նոր Նորքի 9-րդ զանգվածի բնակիչ, 1990 թ. ծնված Արոս Խաչիկի Մակարյան: Հարուցվել է քրեական գործ:

Հորդառատ անձրեւը փակել է ճանապարհը

Հորդառատ անձրեւի հետեւանքով Կապան-Ներքին Խոտանան միջհամայնքային նշանակության ճանապարհի 2-րդ կմ-ն լցվել է խիճով ու ավազով՝ փակելով ճանապարհը: Իրականացվել են մաքրման աշխատանքներ, եւ երթեւեկությունը վերականգնվել է:

Մ. Մ.

ՇԻՐԱԿ. ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՈՒՐՎԱԳԾԵՐ

Հողը հողագործի ճամփան է զուր պահում

Իսկ պարզվում է՝ այստեղ նույնիսկ... հնդկացորենն է աճում

Աշոցքի տարածաշրջանի հյուսիսային գոտու Սիզավետ գյուղը (նախկինում՝ Քոռաղբյուր, ապա Ծաղկաշեն) 19-րդ դարի երկրորդ կեսին հիմնադրել են Արեւմտյան Հայաստանից, Արդահանի կողմից եկած գաղթականները: 1940-50 թթ. գյուղն ունեցել է 2400 բնակիչ: 1950-ից բնակիչներից շատերը բռնել են քաղաքի ճանապարհը, եւ 1960 թ. այստեղ ապրել է 130 ընտանիք՝ 800 մարդ: Այսօրվա Սիզավետում, գյուղապետարանի աշխատակազմի քարտուղար **Արարատ Պողոսյանի** տվյալներով, հաշվվում է ընդամենը 60 տնտեսություն՝ 360 մարդ:

Հիմնականում սարափեշին տեղավորված գյուղը 88-ի երկրաշարժից հետո մասամբ իջել է հարթ տարածություն, որտեղ ուկրաինացի շինարարները 20 աղյուսաշեն տնով նոր թաղամաս են կառուցել դեպի Գյումրի-Բավրա ավտոխճուղի տանող ճանապարհի երկու կողմերում, երբեմնի վարելահողի վրա:

Բարձրլեռնային այս գյուղում բնակչության հիմնական զբաղմունքը անասնապահությունն է: Գյուղն ունի 1000 գլուխ խոշոր, 600 գլուխ մանր եղջերավոր անասուն: Մեկ ընտանիքը մոտ 20 խոշոր, այդ թվում միջինը 10 կով է պահում, մոտավորապես նույնքան էլ ոչխար: Անասուն են վաճառում, կաթ են հանձնում՝ իրենց հացի, ապրուստի եւ մյուս հարցերը լուծում: Գյումրիից մսագործները գալիս, անասունը մսի հաշվով կիլոգրամը 1000 դրամով գնում, տանում են: Լինում է՝ անասունը նաեւ ալյուրի հետ են փոխանակում: Կաթը հիմնականում հանձնում են «Աշտարակ կաթ» ձեռնարկությանը, որն այստեղ մթերման կետ, արտադրամաս ունի: Մի քանի գյուղերից կաթը հավաքվում այստեղ, սառեցվում ու տեղափոխվում է Երեւան: Ինչպես տեղեկացրեց մթերման կետի մենեջեր **Ռուբեն Շահինյանը**, դա սիզավետցիների համար նաեւ 16 աշխատատեղ է:

1991 թ. սեփականաշնորհումից հետո Սիզավետում ոչ միայն պահպանել, այլեւ ավելացրել են գյուղատնտեսական տեխնիկան: Այսօր գյուղում կան 30 «Բելառուս» անիվավոր տրակտոր, 10 խոտհնձիչ, 15 հակավորող ագրեգատ, մեծ թվով տեղափոխող միջոցներ: Այդ ամենն այստեղ հիմնականում ծառայում են միայն կերարտադրությանը, ավելի ստույգ՝ խոտհարքերից անասնակերի հնձին ու տեղափոխմանը: Սիզավետն ունի 1000 հեկտար բնական խոտհարք, 650 հեկտար արոտավայր, ինչպես եւ 750 հեկտար վարելահող, որից, ինչպես այս ենթաշրջանի նաեւ մյուս գյուղերում, հետխորհրդային տարիներին ընդամենը 20-30 հեկտարն է մշակվում (գարի, ցորեն, վարսակ), մնացածը եւս խոտհարք է դարձել: Պատճառների թվում գյուղացիները նշում են ոռոգման բացակայությունը, պարարտանյութի, հատկապես վառելանյութի թանկությունը եւ այլն: Լինում են ընտանիքներ, որոնք դժվարանում են նույնիսկ վառելանյութ գնել, խոտի բերքը դաշտից տեղափոխել:

Սիզավետից 2-3 կմ բավական վատ, անբարեկարգ ճանապարհով դուրս գալով ավտոմայրուղի ու թեքվելով աջ, հաշված րոպեների ընթացքում հասնում ես Բավրա: Նախկին շրջկենտրոնից 12, մարզկենտրոն Գյումրիից 45 կմ հյուսիս, ծովի մակերեւույթից 2150 մետր եւ ավելի բարձր գտնվող այս գյուղը Գյումրի-Ախալքալաք ճանապարհի հայաստանյան վերջին բնակավայրն է: Շրջակա մյուս գյուղերի նման այստեղ էլ անասնապահությունն այսօր բնակչության գրեթե միակ զբաղմունքն ու ապրուստի միջոցն է: Խոտհանգած, խոտհարք դարձած հողերը, մի 20 հեկտարից ու տնամերձներից բացի, չեն մշակվում... Այստեղ եւս գյուղացին դա կապում է ծախսերի, առանձնապես վառելանյութի թանկության, իրենց դժվարին պայմաններում պետության հարկ եղած աջակցության բացակայության հետ:

Բայց Բավրայում կա մի մարդ, որ բոլորովին այլ կերպ է մտածում ու գործում: Այդ զարմանալի մարդը գյուղի ճամփեզրյա տնակխանութի տեր եղբայրներից մեկն է՝ **Կորյուն Սումբուլյանը**:

«Պտտող մուկը ավելի լավ է, քան պառկած առյուծը»

Այս ժողովրդական իմաստությունը, որտեղ «պտտող»՝ նշանակում է ման եկող, շրջող, պարապ չնստող, 37-ամյա Կորյուն Սումբուլյանը լսել է իր մեծերից ու կյանքում ականջին օղ արել: Մասնագիտությամբ, ինչպես ինքը ներկայացավ, անասնաբույժ է ու... թատերագետ: Նաեւ գրում է թատերգություններ: Իսկ հողի սերն իր մեջ, ինչպես եւ գրականության սերը, «ի ծնե է»: Գյուղի դաշտերում ընդամենը 20 հեկտարի վար է կատարվել, որից 16 հեկտարն իրենն է: Այդ 16 հեկտարում նա հնդկացորեն է ցանել:

«2000 թվականին Կիեւից կես կիլոգրամ սերմացու բերեցի,- պատմում է Կորյունը:- Կարդացի համապատասխան գրականություն, որոշ անհրաժեշտ գիտելիքներ ձեռք բերեցի ու գործի անցա: Առաջին տարին այդ 0,5 կգ սերմից, 100 քառ. մետրից 15,5 կգ բերք ստացա»: Հաջորդ 3-4 տարիների ընթացքում հետզհետե ոչ միայն ընդարձակել է ցանքատարածությունը, ավելացրել բերքատվությունը, այլեւ բույսը հարմարվել է տեղի պայմաններին: Փորձառուն նշում է, որ այս մշակաբույսի վեգետացիոն՝ աճի ու զարգացման շրջանը շատ կարճ է, ինչն իրենց կլիմայական գոտու պայմաններում առավելություն է: Այս բույսը կրծողներից քիչ է վախենում: Ծղոտը լավ անասնակեր է, գարու ծղոտին հավասար ու առավել, իսկ հատը իր պարունակած կալցիումով լավ պարարտանյութ է:

Հնդկացորենի բերքատվությունը սովորաբար հեկտարից 20-25 ցենտներ է: Կորյուն Սումբուլյանը բարձրլեռնային ու անջրդի պայմաններում հեկտարից արդեն 24 ց (2,4 տ) ստացել է եւ համոզված է, որ, օրինակ, Ախուրյանի գոտում շատ ավելին կարելի է ստանալ: Թեեւ 6 հեկտարը այս տարի կարկտահարվել է, բայց հույս ունի այդ տարածությունից էլի 30-40 տոկոս արդյունք ստանալ: «Ես արդեն նոր սորտ եմ ստանում,- ասում է,- սովորական եռանիստ բուրգի փոխարեն՝ քառանիստ, հնգանիստ, ավելի ճիշտ՝ աստղաձեւ հատիկ»:

Հնդկացորենի հատիկը՝ հնդկաձավարը մեր հանրապետությունում ներմուծվում է եւ վաճառվում 300 դրամից սկսած մինչեւ շատ ավելի բարձր գնով: Կորյունի հավաստմամբ՝ իր վրա դրա կիլոգրամը նստում է 50-60 դրամ: Այժմ նա ջանում է ավելացնել անասնակերի բերքատվությունը, մտածում է, որ իրենց մոտ եթերայուղատու բույսերի շատ տեսակներ կարելի է աճեցնել: Նաեւ նպատակ ունի զարգացնել սերմնաբուծությունը, ասում է՝ այս տարի գյուղի 120 ընտանիքների ամենատարբեր տեսակի բանջարեղենի սերմեր է բաժանել:

Բավրայի ջրամբարը պետք է ծառայեցվի այս հողերի ոռոգմանը

Զրուցակցիս խոսքով՝ գյուղը զարգացման լավ ներուժ ունի: Գյուղատնտեսության մեջ չօգտագործվող հնարավորություն է մնում հողերի զգալի մասի ոռոգելիության ապահովումը Բավրայի 57 հեկտար զբաղեցնող ջրամբարի ջրերով: Ջրամբարի պետ **Իսկոս Ասլանյանը**, որի հետ եւս առիթ ներկայացավ զրուցելու, այդ խնդիրը միանգամայն իրագործելի համարեց: 1986 թ. շահագործման հանձնված, 6 մլն խմ տարողությամբ ջրատնտեսական այս կառույցը պետք է ոռոգեր շրջակա հինգ գյուղերի՝ Սարագյուղի, Բավրայի, Սիզավետի, Թավշուտի եւ Ղազանչիի 1500 հեկտար հողատարածությունները, որի նպատակով ժամանակին նաեւ պոմպակայան էր կառուցվել ու սարքավորվել, անցկացվել խողովակաշարով ոռոգման ցանց: Սովխոզների օրոք համակարգը մի տարի փորձարկվել եւ աշխատել է, ապա ԽՍՀՄ փլուզումով մոռացության մատնվել... Պոմպերը այս տարի են ինչ-որ մարդիկ սկսել հանել-տանել, իսկ ջրամբարում ջուրը կուտակվում է, բաց թողածը գնում լցվում է Ախուրյան գետը՝ ոռոգելով այլ շրջանների դաշտեր:

Համակարգը կարող է վերականգնվել ու գործարկվել, քանի որ եւ ջուրը կա, եւ խողովակաշարը հողի մեջ մնում է: Ջրամբարի պետի հավաստմամբ՝ նույնիսկ նախագիծ կա կազմված, եւ եթե գյուղապետերը հայտ ներկայացնեն, դիմեն, որ իրենց ոռոգման ջուր է պետք, հարցը մոտ 1 մլն դոլարի ծախսով կարող է լուծվել Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ: Վերջինս, ըստ պրն. Ասլանյանի, պատրաստակամ է ֆինանսավորելու նման ծրագիրը, բայց միայն ինքնահոս եղանակով ոռոգման համար՝ ընդգրկելով հինգ գյուղերի նշված 1500 հեկտարը: Եղած ոռոգման ցանցը կառուցված է 600-700 հեկտարի վրա, մնացածի հարցն էլ կարելի է լուծել տաշտակներով ոռոգմամբ:

Ջրամբարի պետն ասում է՝ գյուղապետերը չեն դիմում: Դե, թող դիմեն:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Հանքավայրերը շահագործվում են բնության հաշվին

Սոթքի նորահայտ ծրագիրն ընթացք չպետք է ստանա

Մեր հանրապետությունում բավականին ակտիվ կերպով շահագործվում են մետաղային եւ շինանյութերի բազմաթիվ հանքավայրեր, որոնց հետ շղթայված գործում են նաեւ հանքանյութի վերամշակման այլ արտադրություններ: Արդյունաբերա-տնտեսական նման գործունեությունը, ինչպես նախկինում, հիմա էլ ընթանում է շրջակա միջավայրի էկոհամակարգի էական խախտումներով, որոնք անտեսելով կկանգնենք էկոլոգիական մեծ աղետների առաջ:

Ալավերդի քաղաքի տարածքի մակերեսային հողաշերտը մինչեւ 1.0 մ եւ ավելի խորության մեջ ներծծված է պղնձի, ցինկի, երկաթի, կապարի, ծծմբի եւ դրա այլ միացությունների բարձր պարունակությամբ: Քաղաքի հյուսիսային հատվածում գտնվող հանքավայրի տարբեր մասերում փորվածքներից դուրս եկող ստորգետնյա խիստ միներալիզացված (մինչեւ 4-5 գ/լ եւ ավելի) ջրերն անարգել թափվում են գետակները, իսկ օդում մշտապես բարձր է հանքափոշու վտանգավոր քանակությունը: Հողում, ջրում եւ օդում քիմիական տարրերի բարձր ներկայությունը հնարավորություն չի տալիս տարածքի կենսաբուսածածկի բնական առաջացմանը եւ ամրապնդմանը: Հողմահարման հետեւանքով լեռնալանջերին կուտակվում են մանրաբեկորային փխրուն հողաշերտեր, որոնք հորդառատ անձրեւների ժամանակ լվացվում-տարվում են ձորակները՝ առաջացնելով հեղեղներ:

Վերջին տարիներին Ալավերդու պղնձաձուլարանը մասնակիորեն վերագործարկվեց եւ սկսեց աշխատել, բայց, ինչպես անցյալում, հիմա էլ այնտեղ գործնականում բնապահպանական միջոցառումներ կամ էկոլոգիապես անվտանգ տեխնոլոգիաներ չեն իրականացվում, թեեւ դրանք ծրագրերում նախատեսվում են:

Ալավերդու լեռնարդյունաբերական համալիրի երկարատեւ շահագործման փորձը, կարելի է ասել, շրջակա միջավայրի վնասարարության եւ անպատասխանատու վերաբերմունքի տիպական օրինակ է: Այսօր անբարենպաստ էկոլոգիական վիճակ է ստեղծվել նաեւ Ախթալայի, Շամլուղի, Մեղրաձորի, Սոթքի, Կապանի, Շահումյանի, Քաջարանի, Ագարակի եւ այլ հանքավայրերի հարստացման գործարանների ու պոչամբարների տեղամասերում: Հարյուրավոր հեկտարներ բուսածածկ եւ ծառաթփեր են ոչնչացվել լեռնային փորվածքներից հանված ապարների ու հանքանյութերի շերտերի տակ:

Հաշվարկված է, որ հանրապետության լեռնարդյունաբերական կառույցները տարեկան մոտ 60 հազար տոննա փոշու, գազի, գոլորշու եւ հեղուկների վտանգավոր արտանետումներ են կատարում շրջակա միջավայր ու վարակում՝ շուրջ 3000 քառ. կմ տարածք: Հիմա, երբ լեռնարդյունաբերական բնագավառը համարյա ամբողջովին մասնավորեցված է, անհրաժեշտ է, որ իշխանությունները, ինչպես նաեւ ամբողջ հասարակությունը լուրջ հսկողության տակ պահեն արտադրական ընթացքը, որպեսզի նորահայտ գործատերերը շահույթի հետեւից ընկնելով չմոռանան նաեւ բնապահպանման խնդիրները:

Արարատի ոսկու արդյունահանման ձեռնարկությունը՝ «Սթերլայթ գոլդ լիմիթեդ» կանադական ընկերության մասնաճյուղը սեփականաշիրական իրավունքով զբաղվում է Սոթքի, Մեղրաձորի եւ Արարատի հարստացման գործարանի շահագործմամբ: Վերջերս այդ ձեռնարկությունը ՀՀ բնապահպանական նախարարություն քննարկման էր ներկայացրել Արարատի ոսկու հարստացման գործարանի փակման եւ Սոթքի ոսկու հանքի տարածքում նորը կառուցելու ծրագիր՝ պատճառաբանելով, թե Սոթքի հանքի ոսկու ցածր պարունակության հանքաքարի տեղափոխումն Արարատի գործարան շահավետ չէ՝ նկատի ունենալով երկաթուղային, ինչպես նաեւ հին գործարանում ստացվող վերափոխումների եւ նոր տեխնոլոգիաների կիրառման համար պահանջվող մեծ ծախսերը:

Բոլորը գիտեն, որ Սեւանի ավազանի էկոհամակարգն անաղարտ պահելու համար էր ժամանակին որոշվել ոսկու հարստացման գործարանը կառուցել Արարատի շրջանում, իսկ հանքանյութը տեղափոխելու համար անցկացնել Արաս-Վարդենիս երկաթգիծը:

Սոթքի հանքավայրի մոտակայքում եւ ոսկու հարստացման նոր գործարանի ստեղծման ու բազմաթիվ այլ օժանդակ կառույցների եւ ճանապարհների համար անհրաժեշտ կլինի զբաղեցնել ու ոչնչացնել ալպիական արոտավայրերի հսկայական տարածքներ: Չնայած այս ծրագրում անհրաժեշտ հողատարածքի չափն անմիջականորեն չի հիշատակվում, բայց ներկայացված հատակագծից եւ քարտեզներից երեւում է, որ կազմելու է առնվազն 200 հեկտար:

Ոսկու հանքի գործատերերն արդեն հսկայական գումարներ են ծախսել նախատեսված տարածքի ինժեներա-երկրաբանական պայմանների, ֆաունայի եւ ֆլորայի, կլիմայի, ջրային միջավայրի հողի ու այլ կարգի ուսումնասիրությունների վրա, ինչպես նաեւ արտերկրների մասնագետների կարծիքներ են հավաքել այդ տարածքում նոր արտադրական համալիր կառուցելու անվտանգության վերաբերյալ եւ այլն:

Այսպես փութաջանորեն պատրաստված ծրագրում, չգիտես ինչու, չկա ֆինանսա-տնտեսական հաշվարկ, որպեսզի հասկացվի, թե ինչ են կազմելու նոր գործարան հիմնելու կամ հինը վերակառուցելու աշխատանքները: Շեշտված է, սակայն, 600-800 նոր եւ մշտական, նաեւ 200-300 ժամանակավոր աշխատատեղեր ստեղծելու մասին՝ մոռանալով բացատրել, թե Արարատի գործարանի փակման դեպքում որքան աշխատողներ են գործազուրկ մնալու:

Այդ ծրագրի մասին դեռեւս քիչ է խոսվում եւ հնարավոր է, որ կուլիսներում «չափուձեւ» անելով, ինչպես դա սովորաբար լինում է, մեր իշխանությունները համաձայնության գան եւ իրենց «օ քեյ» օրհնանքը տան Սեւանի ավազանի անմիջական եւ պոտենցիալ էկոլոգիական վտանգ ներկայացնող արտադրական նոր համալիրի գործարկմանը:

Նման լուծում նկատի ունենալով՝ մեր հասարակության ուշադրությունն ենք հրավիրում այդ նորահայտ ծրագրի գոյության վրա եւ զգուշացնում հետամուտ լինել, որ գործնական ընթացք չստանա:

ԴԵՐԵՆԻԿ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

Արտերկիր

Թուրքերն իրենք իրենց վախեցնում են հայկական քարոզչությամբ

Հարյուր թուրք «գիտնականներ» են աշխատակցում Թուրքիայի տարբեր հիմնարկություններում, կենտրոններում ու հաստատություններում գրելու եւ հրատարակելու համար գրքեր եւ հոդվածներ ընդհանրապես հայկական հարցերի, մասնավորապես Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ: Թուրք կառավարությունից անմիջականորեն կամ անուղղակիորեն ֆինանսավորվող այդ կենտրոնների կամ հաստատությունների մեծ մասը ստեղծվել է հակահայ քարոզչություն ծավալելու նպատակով: Դրանցում գրքեր, հոդվածներ են գրվում, որոնք տասնյակ օտար լեզուներով թարգմանվում եւ ուղարկվում են աշխարհի տարբեր անկյուններում գտնվող գրադարաններին, լրագրողներին, գիտնականներին ու խորհրդարանականներին: Բայց հակառակ այս քարոզչական «պատերազմի» վրա ծախսված միլիոնների՝ թուրքական կառավարությունը դեռեւս գոհ չէ ձեռք բերածից: Անցյալ ամիս Թուրքիայի արտգործնախարար Գյուլը հայտարարեց, որ Անկարան ավելի մեծ գումարներ է հատկացնելու այդ նպատակին: Անկարայում տեղադրված քարոզչական այդ հաստատություններից մեկը կոչվում է «Հայկական հետազոտությունների ինստիտուտ» (Էրմենի արաշթըրմալարը էնստիտուսու) եւ մաս է կազմում «Եվրասիական մարտավարական ուսումնասիրությունների կենտրոնի»: Այս «ինստիտուտը» 2001-ից մի պարբերական է հրատարակում, որն ամբողջությամբ նվիրված է հայերին վատաբանելու գործին: Անցյալ շաբաթ թուրքական ֆորումի վարչականներից Ֆաթմա Շարիքայան անգլերեն էր թարգմանել եւ ֆորումի կայքէջում զետեղել ամերիկահայ քարոզչության վերաբերյալ դոկտ. Սենոլ Քանտարջիի հոդվածը, որը 2001 թ. հրատարակվել էր հայկական հետազոտությունների ինստիտուտի (ՀՀԻ) պարբերականում «Հայկական լոբբին: Հայկական սփյուռքի ստեղծումը Ամերիկայում եւ լոբբիի գործունեությունը» վերնագրով: Թուրքերենով լույս տեսած այս հոդվածն այնքան էլ մեծ ուշադրության չէր արժանացել, մինչդեռ Շարիքայայի անգլերեն տարբերակը՝ իր վերամշակված «Ամերիկայի հայկական լոբբիի ծախսած գումարները: Միայն 1994-ին Ամերիկայի հայկական համագումարը ծախսել է 7 մլն դոլար Կոնգրեսում քարոզչության համար» վերնագրով, սենսացիոն արագությամբ լայն արձագանքներ ունեցավ: Եվ զարմանալի չէ, որովհետեւ այնտեղ տպագրական եւ փաստագրական այնպիսի աղաղակող սխալներ կան, որ նույնիսկ դպրոցական աշակերտը չէր անի:

Քանտարջին գրում է, որ հայ ուսանողները, որոնք 1840-ականներին Մ. Նահանգներ են ժամանել, «թուրքերի հանդեպ ատելությամբ են մեծացել եւ հակառակ իրենց փոքր թվին, կարողացել են հակաթուրք տրամադրություններ առաջացնել Ամերիկայում»: Հեղինակի միտքն այն է, որ հայերը թուրքերի դեմ քարոզչությամբ զբաղվում են ավելի քան 165 տարի: Սակայն Քանտարջին չի նշում, թե ինչո՞ւ էին այդ երիտասարդներն այդքան վատ տրամադրված թուրքերի հանդեպ, ինչ էին արել թուրքերը նրանց կամ նրանց ընտանիքներին դեռ ցեղասպանությունից շատ առաջ:

Արդարացնելու համար թուրքական քարոզչության ակտիվացման պահանջները, Քանտարջին այնուհետեւ գրում է. «Հայկական հարյուրավոր քարոզչական խմբեր ստեղծվեցին Ամերիկայում: Ընդհանուր թիվն ուղղակի ապշեցնող է, եթե հաշվի առնենք, որ ամեն մեկն ունի իր մասնաճյուղերը երկրի տարբեր մասերում: Բացի կրոնական խմբավորումներից, հայկական հաստատությունների թիվը 1.046 է: Կրոնականների հետ այդ թիվը հասնում է 1.228-ի, նրանց բոլորի նպատակն է ծավալել հակաթուրք քարոզչություն»:

Քանտարջին պնդում է, որ մինչ հայերի թիվն Ամերիկայում տատանվում է 800 հազարից 1 միլիոնի միջեւ, «նրանց ներկայացուցչությունը Կոնգրեսում անհամեմատ բարձր է»: Սա բացահայտ սուտ է, քանի որ Սենատում ոչ մի ամերիկահայ չկա, իսկ Ներկայացուցիչների պալատի միայն երկու անդամները կիսով չափ հայկական ծագում ունեն:

Ամերիկահայ կազմակերպությունների անունները ճշգրիտ չնշելուց բացի, հեղինակն իր ամենամեծ սխալն է կատարում՝ պնդելով, որ «միայն 1994-ին հայկական համագումարը ծախսել է 7 մլն դոլար, մեծ մասը Կոնգրեսում՝ քարոզչության համար»:

Այս թիվն այնքան մեծ ազդեցություն է գործել, որ մի թուրք հոդվածը կարդալուց հետո թուրքական մի կայքէջում գրել է, որ չնայած բաստուրմա շատ է սիրում, բայց ստիպված է հրաժարվել, քանի որ հայերն են պատրաստում, եւ բաստուրմայից տված գումարի մի մասը հավանաբար գնալու է քարոզչական աշխատանքներին:

Անմիջապես նշեմ, որ բոլոր հայկական կազմակերպությունների ծախսած ընդհանուր գումարը նույնիսկ նշված 7 մլն դոլարի մի փոքրիկ մասնիկը չի կազմում:

Վերջին 3 տարիների հրատարակած տվյալներով՝ հայկական համագումարը 2003 թ., քարոզչության նպատակներով ծախսել է ընդամենը 30 հազար դոլար, 2002-ին՝ 27 հազար դոլար եւ 2001-ին՝ 100 հազար դոլար: 1994-ին կառավարական, իրավական եւ քարոզչական աշխատանքների համար կազմակերպությունը ծախսել է 272 հազար դոլար: Կարելի է ենթադրել, որ 100 հազարից մի փոքր պակաս գումար հավանաբար ծախսվել է Կոնգրեսում քարոզչության համար: «Գիտնականի» նշած եւ այս թվերի միջեւ եղած տարբերությունը, հավատացած եմ, ապշեցնող է:

Հստակ է, ուրեմն, որ հայերը քիչ փող են ծախսում քարոզչության նպատակներով: Թուրքական կառավարությունն, ի հակադրություն հայերի, միլիոններ է ծախսում՝ «գնելու» համար ամերիկյան լավագույն քարոզչական հաստատությունները: Երբ մի երկիր փորձի ծածկել ցեղասպանության նման համընդհանուր մի ոճրագործություն, բնականաբար միլիոնների կարիք կզգա: Բայց դա, ինչպես թուրքերից շատերն են հասկանում այժմ, փողերի վատնում է, քանի որ ցեղասպանությունը թաքցնել չի լինի: Երբ ճշմարտությունը քո կողմն է, ինչպես հայերի պարագայում, կարիք չկա միլիոններ ծախսելու:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Հուսեյնն իբր խոստովանել է քրդերի բնաջնջման փաստը

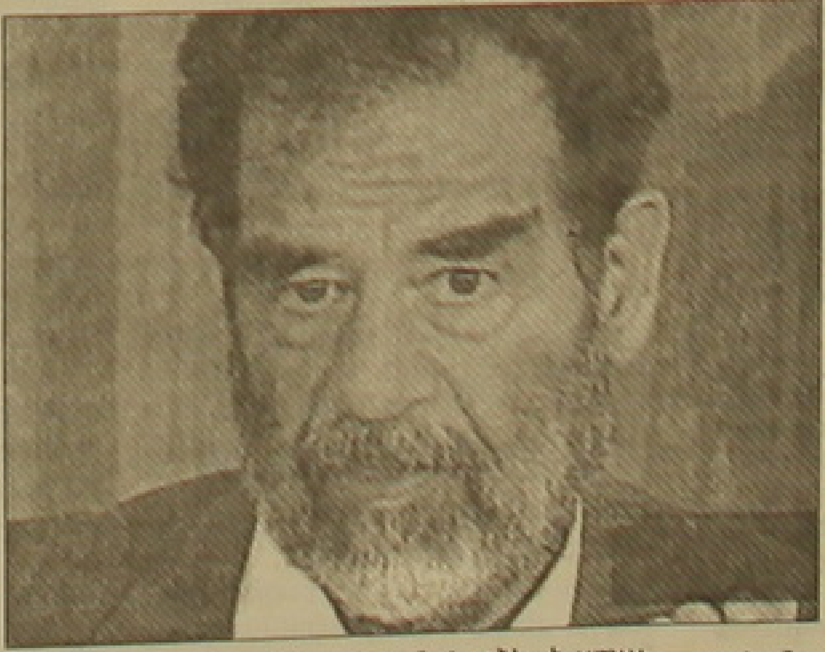

Իրաքի նախագահ Ջալալ Թալաբանին երեքշաբթի երեկոյան հանդես եկավ սենսացիոն հայտարարությամբ, թե Սադդամ Հուսեյնն իբր կամովին խոստովանել է իր հրամանով 80-ական թթ. քրդերի զանգվածային սպանությունների փաստը: Հուսեյնի փաստաբաններն առայժմ չեն մեկնաբանել Թալաբանիի հայտարարությունը, իսկ վերլուծաբաններից շատերը տարակուսանքի մեջ են:

Թալաբանիի խոսքերով, Հուսեյնն իբր հատուկ տրիբունալի դատավորին խոստովանել է, որ 1987-88 թթ. անձամբ հրամայել է ոչնչացնել 180 հազար քրդերի: Նախագահը պնդում է, թե կան մեղադրյալի խոստովանության տեսագրությունը, նրա ստորագրությամբ վավերացված գրավոր ցուցմունքները:

Ըստ նախագահի, ինքը դատավորների վրա ճնշում չի գործադրել Հուսեյնից խոստովանություն կորզելու համար: Թալաբանիի խոսքերով, «Հուսեյնն արժանի է օրական 20 անգամ մահապատժի ենթարկվելու, քանի որ 20 անգամ փորձել է սպանել ինձ»: Անշուշտ, նախագահը նկատի ունի այն ժամանակաշրջանը, երբ ինքը քրդերի ապստամբական շարժման առաջնորդն էր:

Թալաբանին ընդգծել է, որ ինքը, լինելով Քրդստանի հայրենասիրական միության նախագահ, միացել է մահապատիժն արգելող միջազգային համաձայնագրին: Նախագահը պնդում է, թե ինքը չի ստորագրի Սադդամ Հուսեյնի մահվան դատավճիռը: «Բայց դա չի նշանակում, թե ես վետո կդնեմ դատարանի մահավճռի վրա», անմիջապես վերապահություն է արել նա:

Հուսեյնի ընտանիքի իրավախորհրդատու Աբդել Հակ Ալանիին հայտարարել է, թե ինքն առաջին անգամ է լսում նախկին նախագահի խոստովանության մասին եւ կասկածում է, թե նա նման հայտարարություն արած լինի: Անկախ դիտորդների վկայակոչելով, «Գազետա» ինտերնետային հրատարակությունն առնվազն տարօրինակ է համարում Հուսեյնի «խոստովանությունը»:

Որոշ մեկնաբաններ կարծում են, որ Թալաբանիի ելույթի նպատակն է հանրային կարծիքը նախապատրաստել հոկտեմբերի 19-ին սկսվող Հուսեյնի եւ իր զինակիցների դատավարությանը: «Խոստովանությունը» տարօրինակ է թվում մանավանդ այն պատճառով, որ հենց դրա նախօրեին հայտարարվել էր Հուսեյնի իրավաբանական պաշտպանության կազմակերպական ուժեղացման մասին:

Պ. Ռ.

ԱՂԵՏԻ ԳՈՏԻ

Թունավորման վտանգ Նոր Օռլեանում

Ինքնակամ չհեռացողները բռնությամբ կտեղահանվեն

Ծովամրրիկից հեղեղված Նոր Օռլեան քաղաքում (Լուիզիանայի նահանգ) հզոր պոմպերով սկսվել է ջրի արտամղումը: Քաղաքապետ Ռեյ Նեյգինի տվյալներով, ներկայումս ջրածածկ է մնում քաղաքի տարածքի 60 տոկոսը: Կամաց-կամաց տեսանելի են դառնում հարյուրավոր դիակներ, այլանդակված ավտոմեքենաներ, ավերված շենքեր:

Խմելու ջուրը չի բավականացնում: Պաշտոնական անձանց տվյալներով, ջրամատակարարման բոլոր համակարգերի վերականգնումը կպահանջի տարիների աշխատանք:

միակ միջոցն այն մոտակա Պոնտչարտրեյն լիճը լցնելն է:

CNN հեռուստաընկերությունը նշում է, որ խիստ աղտոտված ջրից առաջացել են թունավորումներ, արդեն արձանագրված են խոլերայից մահանալու դեպքեր: Հայտնի բնապահպան, պրոֆեսոր Հարոլդ Զելիգերի կարծիքով, աղտոտված ջրի մեջ թունանյութերն այնքան շատ են, որ քաղաքում մահացու վտանգ են ստեղծել:

Բացի դրանից, Նոր Օռլեանի շուրջը կան քիմիական եւ նավթավերամշակման գործարաններ, որոնց պա-

Քաղաքապետը հայտարարել է բնակչության պարտադիր տարհանում: Ինքնակամ չհեռացողները բռնությամբ կտեղահանվեն: Քաղաքում մնալու արդարացում չի համարվում նույնիսկ մասնավոր սեփականության իրավունքը: Պարտադիր տեղահանությունը չի վերաբերում քաղաքի միայն արեւմտյան՝ համեմատաբար քիչ տուժած շրջանին:

«Խոսքը բնակիչների առողջության մասին է: Ջրում կուտակված են թունանյութեր, քաղաքում արձանագրվել են գազի արտահոսքեր, որոնք կարող են հանգեցնել պայթյունների», ընդգծել է քաղաքապետը:

Լուիզիանայի շրջակա միջավայրի վարչությունում գտնում են, որ քաղաքն աղտոտված ջրից ազատելու

հեստարանները հեղեղումից քանդվել են՝ դառնալով թունավորումների հավելյալ աղբյուր: Կեղտաջրերն աղտոտել են նաեւ Միսիսիպիի ստորին հոսանքը:

Քաղաքում բազմացել են մոծակները, որոնք վտանգավոր հիվանդություններ են տարածում՝ շփվելով զոհերի դիակների եւ ախտահարված ջրի հետ: Քաղաքապետի խոսքերով, հեռանալ չցանկացողների մեծ մասը շատ բուժօգնության կարոտ ծերունիներ են:

Հաղորդվում է նաեւ, որ նախագահ Ջորջ Բուշը Կոնգրեսից 30-50 մլրդ դոլար է խնդրել «Կատրինա» մրրիկի հետեւանքները վերացնելու համար:

Պ. Ք.

Գազայում սպանվել է անվտանգության ծառայության պետ Մուսա Արաֆաթը

Իսրայելական զորքը կհեռանա սեպտեմբերի 15-ին

Երեկ վաղ առավոտյան Գազա քաղաքում անհայտ անձինք զինված հարձակում են կատարել Գազայի հատվածի ընդհանուր անվտանգության ծառայության պետ, նախագահ Մահմուդ Աբբասի զինվորական խորհրդական Մուսա Արաֆաթի տան վրա: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Մուսա Արաֆաթն սպանվել է: Փոխհրաձգություն է ծավալվել նրա թիկնապահների եւ հարձակվողների միջեւ:

Պաղեստինյան աղբյուրները կասկած չունեն, որ զինված հարձակումն իրականացրել են պաղեստինցիները: Հաղորդվում է նաեւ, որ առեւանգվել է Մուսա Արաֆաթի որդին, որը նույնպես անվտանգության ծառայության բարձրաստիճան աշխատակից է:

65-ամյա Մուսա Արաֆաթը Պաղեստինյան ինքնավարության հանգուցյալ ղեկավար Յասեր Արաֆաթի մորաքրոջ որդին էր: 2003 թ. հուլիսին անհայտ անձինք նռնակ էին նետել նրա ավտոմեքենայի վրա: Բայց այդ մահափորձն անհաջող էր եղել:

Հիվանդանոցային տվյալներ վկայակոչելով Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Մուսա Արաֆաթի մարմինը ծակծկված է երկու տասնյակ փամփուշտներով: Երեկ վաղ առավոտյան նա տուն էր վերադարձել եւ պատրաստվում էր կրկին աշխատավայր մեկնել Գազայից իսրայելական զորքի դուրսբերման հանգամանքներին նվիրված նիստ անցկացնելու: Երեքշաբթի երեկոյան Պաղեստինյան ինքնավարության վարչապետ Ահմեդ Կուրեին պաշտոնապես հայտարարել էր, որ մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը իսրայելական զորքը լրիվին դուրս կբերվի Գազայից:

Այս տարվա ապրիլին Մուսա Արաֆաթը հեռացվել էր ազգային անվտանգության ծառայության պետի պաշտոնից, երբ Աբբասն սկսել էր պաշտոնանկ անել Յասեր Արաֆաթի մերձավորներին: Որոշ ժամանակ անց Մուսա Արաֆաթը նշանակվել էր զինվորական խորհրդական՝ նախարարի աստիճանով:

Նրա նշանակումը խռովությունների ալիք էր բարձրացրել Գազայում եւ Այսրհորդանանում: Խռովությունները գլխավորել էր «Ալ Աքսայի նահատակների բրիգադներ» զինված խմբավորումը, որը կապված է «Ֆաթահ» շարժման հետ: Խմբավորման մարտիկները Մուսա Արաֆաթին մեղադրում էին գանձագողության մեջ, նրան համարելով Պաղեստինյան ինքնավարության իշխանությունների կաշառակերության «խորհրդանիշը»:

Պ. Ռ.

Պոլ Վալերիի «Ոգու խաղախականության» վերելքներում

Գրքի հայերեն առաջին թարգմանության առիթով

«Միանգամայն բնական է, որ մեր դարաշրջանի լավագույն մտածողը մեռել է, եւ այդ մեռելը Վալերին է»: Անդրե Մորուայի այս բնորոշումը XX դարի ֆրանսիացի բանաստեղծ, մտածող, գրավոր խոսքի կատարյալ էսթետ Պոլ Վալերիի մասին՝ թերեւս ելնում է դարասկզբի եվրոպական գեղագիտական մտքի եւ արվեստի ամենահակասական ուղղությունների ու տարաբեր դրսեւորումների բանաստեղծականորեն ներընչված ընդհանուր ոգուց: Պ. Վալերիի ինտելեկտուալ խոսքի տրամաբանական կուռ կառույցի ամեն բերքի մեջ աշխարհի պատկերընկալման եւ ներքին ճանաչողության բանաստեղծական շունչը կա: Նրա էսթետիկայի զգացականությունը եւ էմոցիոնալիզմը ծառայում է մաթեմատիկական ճշգրտության հասնող տրամաբանական տեքստերից անգամ:

XX դարասկիզբը բնորոշվում է համաշխարհային ոգու բարձրագույն թռիչքով, որ գեղարվեստի, գրականության, գիտության ոլորտներում իր արտահայտություններն ունեցավ մտավորական մի ընտրանու, հրաշալի համաստեղության ներկայությամբ՝ եւ հատկապես եվրոպական մայրցամաքում: Եվրոպական մտքի փառքերից մեկը Պոլ Վալերին է:

Ավելորդ է ասել, թե որքան պատասխանատու եւ դժվար է թեկուզ ընդհանուր գծերով ներկայացնել Վալերի բանաստեղծ, մտածող-փիլիսոփա-տեսաբանին: Արդեն ամիսներ է՝ Պոլ Վալերիի «Ոգու խաղախականություն» («Սարգիս Խաչենց», 2005, 412 էջ) գրքի հայերեն թարգմանությունն ուղեկցում է ինձ, որի ընթերցումը մտքի, ոգու, լեզվական կուլտուրայի բարձր հաղորդակցման կատարյալ վայելք է:

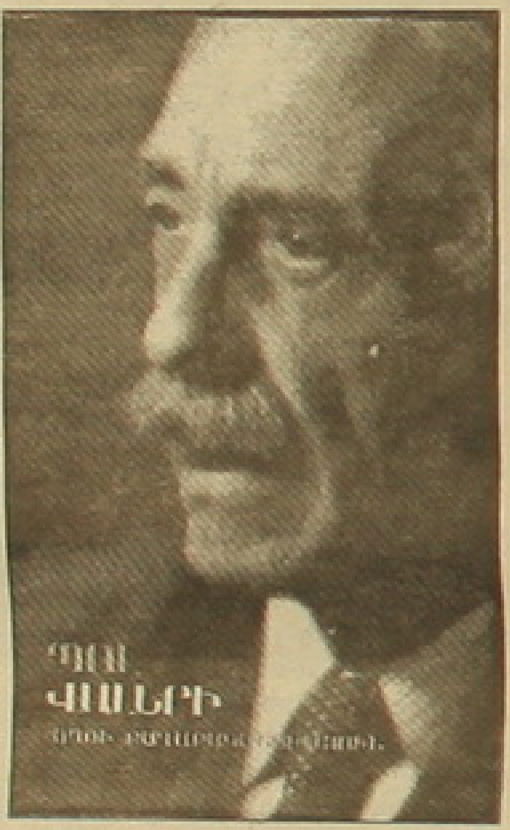

Հարավային Ֆրանսիայի Սեթ քաղաքում ծնված, իրավաբանական կրթությամբ Պոլ Վալերին՝ դարի նշանավոր մտածողների, արվեստագետների ու գիտնականների միջավայրի մտավորականը, կրողն ու արտահայտողն է ֆրանսիական մտքի լավագույն դրսեւորումների:

Նրա գրական արտադրանքը (բանաստեղծություններ, էսսեներ, ելույթներ, արվեստաբանական հոդվածներ եւ այլն) ներքին տեսիլքներով եւ ոգեղենությամբ տոգորուն ինտելեկտուալ անհատականության կողմից ստեղծված բարձր մշակույթ է:

Վալերիի մտածողական բարդ վիճակների ու լեզվական նուրբ անցումների հայերեն հնչողությունն իրականացված է թարգմանական արվեստի վարպետությամբ, սահուն թեթեւությամբ: Թարգմանությունը ստեղծագործական կատարելությամբ ընթերցողին պարգեւում է հոգեկան վսեմ զգացումների ու սքանչացումների բազում պահեր: Սա հետեւանք է երկարատեւ, բծախնդիր աշխատանքի ու նվիրումի, որի պատասխանատվությունը կրում են **«Սարգիս Խաչենց»** հրատարակչությունը եւ թարգմանչուհի **Արուս Բոյաջյանը:** Նրա թարգմանությամբ հրատարակչությունն ընթերցողին է պարգեւել համաշխարհային գրականության լավագույն մի ընտրանի. Պ. Սեզան «Նամակներ, զրույցներ», Բրասսայ «Զրույցներ Պիկասսոյի հետ», Էլի Ֆոր «Արվեստի պատմություն», Խուան Միրո «Սա իմ երազների գույնն է. Զրույցներ Ժորժ Ռայյարի հետ», Անրի Բերգսոն «Բարոյականության եւ կրոնի երկու աղբյուրները», Բլեզ Պասկալ «Մտքեր»:

Արուսը «Սարգիս Խաչենց» հրատարակչության հիմնադրումից սկսած նրա նվիրյալ մշակն ու ճակատագիրը կիսողներից մեկն է՝ իբրեւ թարգմանիչ եւ գլխավոր խմբագիր: Հրատարակչության տպագրած բոլոր գրքերը նրա բարեխիղճ եւ բծախնդիր քննությանն են ենթարկվել: Լեզվական բացառիկ զգացողության, գրողական ձիրքի, հայերենի բառապաշարին եւ ոճական հարստություններին տիրապետելու շնորհիվ նա հայ թարգմանական արվեստի զարգացմանն ու հարստացմանն իր նպաստը բերել է արդեն եւ շարունակելու է բերել, քանի որ իր գործի նկատմամբ զարմանք հարուցող չբավարարվող պահանջկոտություն ունի եւ նկարագրի մեջ չափն անցնող համեստություն...

«Պոլ Վալերին գրեթե անթարգմանելի հեղինակ է. հարուստ, ներքուստ հագեցած, պիրկ գեղարվեստական հյուսվածք: Եվ պարզ թարգմանությամբ կարելի չէր արդյունքի հասնել. գրական մասնակցություն եւ վերաբերմունք էր պահանջում: Մեծագույն նվիրում, տաղանդ եւ փորձ էր պահանջում այն աշխատանքը, որ կատարել է նա: Իմ կարծիքով, Արուսի բոլոր ընտիր թարգմանությունների մեջ սա լավագույնն է. տեքստի բարդությունն առավել է բացահայտել նրա թարգմանական ստեղծագործական տաղանդը, թափը: Կարծում եմ՝ սա հայ թարգմանական գրականության լավագույն ստեղծագործությունների շարքում է դասվելու: Լինելով Արուսի գործընկերը եւ համախմբագիրը՝ նման տաղանդավոր ու ազնիվ մշակի հետ աշխատելը եւ՛ բավարարվածություն է, եւ՛ պատիվ»: Ահա մի վերաբերմունք հրատարակչության տնօրեն **Սերգեյ Խաչիկօղլյանի**՝ իր եւ իր աշխատակցի համատեղ դժվարին գործի նկատմամբ:

Պ. Վալերիի «Ոգու խաղախականություն» հատորը՝ լույս ընծայված «Ժամանակ եւ խոսք» մատենաշարով, ընդգրկում է հեղինակի տեսական-մշակութաբանական («Ոգու ճգնաժամ», «Ոգու ազատություն», «Պոեզիա եւ վերացական միտք» եւ այլն) հոդվածները, իր ժամանակի մեծ մտածողների, արվեստագետների մասին էսսեները («Վիկտոր Հյուգո. Ձեւով արարողը», «Երբ անցնում էր Վեռլենը», «Հիշողություն Ռիլկեից», Ստեֆան Մալլարմեին ուղղված հրաշալի շարքը եւ այլն), ելույթները՝ նվիրված Գյոթեին՝ «Խոսք ի պատիվ Գյոթեի», «Գյոթե (Ասում են Գյոթե, ինչպես ասում են Օրփեոս)»:

Պոլ Վալերիի՝ հրատարակության պատրաստվող 2-րդ հատորն ընդգրկելու է հեղինակի արվեստաբանական գրությունները եւ «սոկրատյան դիալոգները»: Հրատարակված առաջին գիրքը եւ պատրաստվելիք հատորը հայերեն ներկայացմամբ առաջինն են մեզանում (ամսագրային («Գարուն») մի քանի պատառիկներ նկատի չառնելով), որ հնարավորություն են ընձեռում առավել ամբողջական ծանոթանալու ֆրանսիացի բանաստեղծի ու արվեստի տեսաբանի մտքի էսթետիկային եւ լեզվական կուլտուրային, որի մասնագիտական եւ խոր ներկայացումը թողնելով մեր մշակութաբանների ազնիվ պարտականությանը, այնուամենայնիվ, փորձենք մեկ-երկու շերտերով անդրադառնալ մի քանի այն փայլուն էջերին, որ մեր հայացքի առաջ պարզում է Պոլ Վալերին՝ եվրոպական ոգու, եվրոպական քաղաքակրթության, եվրոպացու մասին խորքային մեկնաբանություն-վերլուծություններով («Ոգու ճգնաժամ»):

«Ամենաշատ, ամենազարմանալի, ամենաբեղուն իրագործումները կատարվել են մարդկության խիստ սահմանափակ մասի կողմից եւ բնակելի տարածությունների ամբողջության համեմատ ամենից փոքր տարածքում:

Եվրոպան եղավ այդ առանձնաշնորհյալ վայրը, եվրոպացին, եվրոպական ոգին՝ այդ հրաշալիքների հեղինակը»:

Իր հարցադրումը՝ «Կմնա՞ Եվրոպան այն, ինչ թվում է, այսինքն՝ երկրային ունիվերսումի թանկարժեք մասը, հողագնդի մարգարիտը, հսկայածավալ մարմնի ուղեղը», Վալերին ամբողջացնում է այսկերպ՝ նկատի առնելով եվրոպական գիտության, մշակույթի, բարոյականության առավելությունը մարդկության հանդեպ. «Երկրագնդի վրա գոյություն ունի մի շրջան, որ մարդկային տեսանկյունից խորապես տարբերվում է մյուս շրջաններից: Հզորության եւ ճշգրիտ ճանաչողության ոլորտում Եվրոպան այսօր դեռեւս շատ ավելի կշիռ ունի, քան մնացյալ երկրագունդը: Սխալ արտահայտվեցի. ոչ թե Եվրոպան է հաղթանակում, այլ եվրոպական ոգին, որի վիթխարի արարումն Ամերիկան է»:

Ժողովածուից որեւէ հրապարակում առանձնացնելը դյուրին չէ, բայց Սորբոնի համալսարանում ի պատիվ Գյոթեի՝ դարի մեծ մտածողի ու բանաստեղծի մասին ելույթը անկարելի է չհիշատակել:

«Եվ այսպես, Գյոթե. ինտելեկտի լիակատարության, համապարփակ հայացքի եւ ամենագեղեցիկ ստեղծագործության մեր ծարավը: Նա մեզ ներկայանում է, պարոնայք մահկանացուներ, աստվածներին նմանվելու մեր լավագույն փորձերից մեկը:

...Եվ այսպես, Գյոթեն մեզ հրամցնում է հակադրություններով գրեթե լեցուն մի համակարգ՝ հազվագյուտ ու արտասովոր համադրություն: Նա դասական է եւ ռոմանտիկ փոխնիփոխ: Փիլիսոփա է, որ մերժում է փիլիսոփայության գլխավոր միջոցի՝ սուբյեկտի վերլուծությունը. գիտնական է, որը չի կարողանում կամ չի ուզում կիրառել պոզիտիվ գիտության ամենազորեղ գործիքը: Նաեւ միստիկ է, բայց արտասովոր միստիկ՝ գլխովին անձնատուր արտաքին կողմի հայեցողությանը: Նա փորձում է իր համար ստեղծել բնության այնպիսի հայեցակարգ, որը չի հիմնվում ո՛չ Նյուտոնի, ո՛չ Աստծո վրա, համենայն դեպս այն Աստծո, որ առաջարկում են կրոնները: Մերժում է արարչագործությունը, որի անառարկելի հերքումն է տեսնում օրգանիզմների էվոլյուցիայի մեջ: Մյուս կողմից՝ չի ընդունում կյանքի՝ միայն ֆիզիկական ու քիմիական գործոնների միջոցով տրված բացատրությունը»:

Ահա նա, որի մասին դարի մյուս հանճարը՝ Նապոլեոնը, ասում է. «Դուք եք Մարդը: Մա՛րդը... Այսինքն՝ ամեն բանի չափանիշը» եւ «Թերեւս վերջին մարդը, որ վայելել է Եվրոպայի կատարելությունը» եւ որը մնում է Վալերիի համոզմամբ «Pater Aestheticvs in Aeternvm» (լատ.) («Էսթետիկայի հայր հավիտյանս»):

Պոլ Վալերիի «Ոգու խաղախականությունը» մտածող, ներհայող եւ էսթետ ընթերցողի սեղանի գիրք է՝ հայերեն կատարյալ թարգմանությամբ, որի համար կրկնակի ընթերցողական շնորհակալություն հրատարակչությանը, գրքի լույս ընծայմանն աջակցած Ուրսուլա Շուլց-Դոռնբուրգին եւ նրա ղեկավարած հիմնադրամին:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Սվետլանա Մանդալյանի գեղանկարները ԱԺ կանանց նախասրահում

ԱԺ գիտության, կրթության, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանի նախաձեռնությամբ խորհրդարանի կանանց նախասրահում բացվեց արդեն երկրորդ ցուցահանդեսը. այս անգամ պատգամավորների գեղագիտական մակարդակը բարձրացնելուն կօգնեն Սվետլանա Մանդալյանի աստվածաշնչյան թեմաներով նկարաշարի 40 նկարներից 13-ը: Քրիստոնեության 1700-ամյակին նկարաշարը ցուցադրվել է Մայր աթոռում, ինչն էլ առիթ դարձավ Հրանուշ Հակոբյանի համար այս նկարներն անվանել օրհնված: Գեղանկարների պայծառ գույները պատգամավորների գորշ առօրյան կլուսավորեն երկու շաբաթ, որից հետո մինչեւ տարեվերջ կցուցադրվեն հանձնաժողովում: Սվետայի զարմանալի նկարներն իրենց գլուխկոտրուկ-խորհրդանիշներով դիտողին կտրում են շոշափելի աշխարհից ու տանում անսովոր-չտեսնված աշխարհներ, գույների բոլորովին ուրիշ՝ ասես նոր հայտնագործված երանգները խուժում աչք, ուղեղ, սիրտ եւ բոլոր մյուս ընկալման զգայարանները. Նրա նկարները անբացատրելի դրական էներգետիկա ունեն իրենց մեջ: Նկարչուհին դրանք ստեղծում է մի շնչով՝ սկսելուց հետո կանգ չի առնում մինչեւ զգացումների հույզը նկարատարածք չավարտվի: «Իմ նկարները սիրո եւ ներդաշնակության մասին են», ասում է նկարչուհին:

Մ. Խ.

Երեւանում է Լեւոն Սողոմոնյանը

Հեքիաթական, կարելի է ասել առեղծվածային անձնավորություն է: ԱՄՆ-ում եւ Խորհրդային Հայաստանում հրատարակած գրքերը՝ «Երեւանյան մանրապատումներ»՝ յոթ հատոր, «Զարմանահրաշ աշխարհ»՝ վեց հատոր, «Դեպքեր, դեմքեր, փաստեր»՝ վեց հատոր, «Ամերիկյան պատմվածքներ»՝ տասը հատոր, «Հանցանք եւ պատիժ»՝ տասը հատոր: Երկու հատորով հրատարակել է «Հայ անվանի գերդաստանները», ուր ընդգրկված են շուրջ 300 գերդաստանների հիմնադիրներն ու նրանց շառավիղները՝ նախաքրիստոնեական շրջանից մինչեւ մեր օրերը, Մամիկոնյաններից մինչեւ Միկոյան եղբայրները: Նրա ուշադրությունից չեն վրիպել նույնիսկ բոշաները, նրանց ծագումը, նրանց առնչությունները գնչուների հետ, որոնց Հայաստանում կոչվել են հայ բոշաներ: Եվ այսպես՝ իննսուն հատոր, չհաշված անտիպները:

Լեւոն Սողոմոնյանը՝ ծնված Երեւանում, չհաշտվելով ժամանակի անօրինականությունների հետ, 1976-ին կնոջ ու երեք տղաների հետ մեկնեց Ամերիկա: 1996-ին եկավ Երեւան ու մեկնեց Արցախ: Հակիրճ ներկայացնենք նրա վերջին գրքերից միայն մեկը, որտեղ նկարագրված անցուդարձերն այսօր հրատապ են հայության համար:

«Արցախապատում»

Արցախում, Թարթառ գետի ափամերձ Պողոսագոմեր գյուղում 1855-1972 թթ.՝ 117 տարի, ապրել է մի հայապահպան մարդ՝ Բախշի Առուստամյանը: Նա 19-րդ դարի վերջերին եւ 20-րդ դարի սկզբներին գործած իր սխրանքներով լեգենդ էր դարձել, բայց ոչ պատմաբանների, ոչ էլ գրողների մտքով չէր անցել մոռացությունից փրկել նրա հերոսական կերպարը: Վաղուց կյանքից հեռացել էին Բախշիի ժամանակակիցներն իրենց հուշերով, մոռացվել ու մոռացվում էին նրա սխրանքների մասին պատմող զրույցները: Եվ ահա 1996 թ. Ամերիկայից այստեղ հայտնվեց Լեւոն Սողոմոնյանը:

Մեր գրականությունը հարուստ է «արնախում» Բախշու տիպերով, հիշենք թեկուզ Րաֆֆու նկարագրած Ղալի-Մահրասային, Թուլի-Արզումանին, Ջալալյան-հայրապետեսին: Հետագայում նրանց նման սրերով ու հրացաններով են գործել ինչպես Ղարաբաղի մյուս տարածքների, այնպես էլ Թարթառի ու Խաչենի ձորակների գյուղերի մյուս «տեղական» ազգապահպան հերոսները: Սակայն հատկապես խորհրդային տարիներին նրանց մասին կամ լռություն էր տիրում, կամ ներկայացնում էին որպես «նացիոնալիստների», իսկ ողջերին գնդակահարում կամ աքսորում էին:

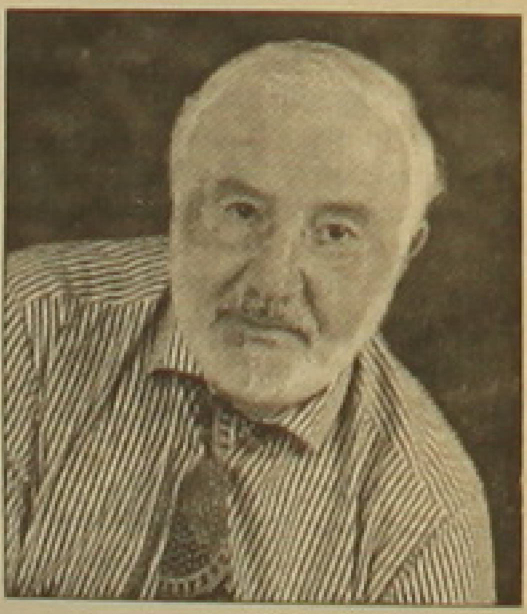

Լ. Սողոմոնյանը գնացել է Բախշու հետքերով, տեսել նրա թաղումը Կծկահար (Կայծակնահար) ժայռի գագաթի անձավում, նրա սխրանքի վայրերը՝ Ցեխ ձորը, Խոր ձորը, Սեւ ցեխը, Մարդաստանի սարը, շրջել գյուղերում, ծերունիներից լսած զրույցներով ամբողջացրել իր հերոսի կերպարը:

Ղարաբաղյան պատերազմի մասին շատ է գրվել իրադարձությունների տաք հետքերով, սակայն նրա խորքերն ու ընդգրկումներն ամբողջությամբ ներկայացնելու համար դեռեւս մեծ պարտք ունեն հասունցելու մեր գրողներն ու պատմաբանները:

- Ես իմ պարտքն եմ կատարել որքան կարողացել եմ,- ասում է Լ. Սողոմոնյանը:- Ես հիմնականում նկարագրել եմ Թարթառի ու Խաչենի ձորակներում եւ դրանց մերձակա տարածքներում տեղի ունեցած ոչ բոլոր իրադարձությունները: Գրել եմ, ինչպես ասում են, ոտքի վրա: Գրել եմ մի շնչով, հախուռն, շտապ՝ մոռացությունից փրկելու պատերազմական շատ իրադարձություններ ու հերոսների անուններ:

Բոլորել է 75 տարին, բայց դարակներում դեռեւս անտիպ գրքեր են, գրում է նորերը:

ՄԱՐԻ ՂԱՆԹԵՑՅԱՆ

Հերթական ձախողումը Չեխիայում

Վիսմանը կրկնեց Կազոնիի տխուր ռեկորդը

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականը երեկ Չեխիայի Օլոմոուց քաղաքում աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի հերթական խաղում ուժերը չափեց տեղի ընտրանու հետ: Մրցակիցներն ընտրական մրցաշարում տարբեր խնդիրներ են լուծում: Հայաստանի հավաքականը վաղուց ի վեր ձախողել է իր մրցելույթները՝ եզրափակելով առաջին խմբի աղյուսակը: Մեր ֆուտբոլիստներին մնում է պայքարելու գոնե վերջին տեղից խույս տալու համար: Իսկ ահա Չեխիայի հավաքականն աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլի ուղեգրերի գլխավոր հավակնորդներից մեկն է: Հավասու խաղում չեխերին միմիայն հաղթանակ էր անհրաժեշտ՝ հաշվի առնելով նաեւ այն հանգամանքը, որ նախորդ խաղում 0-2 հաշվով զիջել էին ռումինացիներին:

Ինչպես եւ հոլանդացիների հետ խաղում, այս անգամ էլ Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Հենկ Վիսմանն ընտրել էր բացահայտ պաշտպանական տակտիկա: Հայաստանի հավաքականը գրեթե ողջ թիմով նահանջել էր սեփական կիսադաշտը՝ մտահոգվելով միայն դարպասի անառիկության մասին: Առջեւի գծում գործում էին միայն Հակոբյան եղբայրները, որոնց խաղընկերները հազվադեպ էին կարողանում գնդակներ մատակարարել: Այնուամենայնիվ, առաջին խաղակեսում եղավ մի պահ, երբ մեր հավաքականը կարող էր բացել հաշիվը: Հանդիպման 31-րդ րոպեին օգտվելով չեխ պաշտպանի սխալից, Արա Հակոբյանը մեն-մենակ դուրս եկավ դարպասապահի դիմաց, սակայն հապաղեց եւ վերջինիս հաջողվեց չեզոքացնել վտանգը: Դա առաջին խաղակեսում մրցակցի դարպասին ստեղծած միակ լուրջ սպառնալիքն էր: Իսկ ահա դաշտի տերերը հենց խաղասկզբից դիմեցին վճռական գործողությունների: Չեխերի կազմում իրենց ակտիվությամբ հատկապես աչքի էին ընկնում թիմի առաջատարներ Յան Կոլերը, որը 9 գնդակով ընտրական մրցաշարի լավագույն ռմբարկուն է, եւ Միլան Բարոշը: Բարեբախտաբար, այս խաղում էլ իրեն վստահ էր զգում դարպասապահ Բերեզովսկին, որը կարողացավ չեզոքացնել մրցակցի մի քանի վտանգավոր հարվածները: Հենց Բերեզովսկու վարպետության շնորհիվ առաջին խաղակեսում մեր հավաքականին հաջողվեց դարպասը պահել անառիկ:

Ընդմիջումից հետո Հայաստանի հավաքականի խաղը լրիվ կազմալուծվեց: Չեխերն ընդամենը 12 րոպեում վճռեցին հանդիպման ելքը՝ երեք անգամ գրավելով Հայաստանի հավաքականի դարպասը: Ընդ որում, առաջին երկու գնդակները Մարեկ Հայնցն ու Յան Պոլակը խփեցին ոչ առանց մեր պաշտպանների օգնությամբ: Իսկ երրորդ գնդակն իր օգտին գրանցեց Միլան Բարոշը: Մինչեւ խաղավարտ Պոլակը եւս մեկ անգամ ստիպեց Բերեզովսկուն գնդակը հանել ցանցից: Տարվելով գրոհներով, չեխերը խաղավերջում աչքաթող արեցին մեր հավաքականի հազվադեպ հակագրոհներից մեկը: Հաջող խաղաց փոխարինման դուրս եկած Գալուստ Պետրոսյանը, որի ձախ թեւով սրընթաց անցումից հետո Արա Հակոբյանը ընթացքից գրավեց դարպասը՝ քավելով իր մեղքն առաջին խաղակեսում չխփած գոլի համար:

Իհարկե, հաշիվը կարող էր ավելի խոշոր լինել, եթե չեխերը մի փոքր ավելի հաշվենկատ գործեին եւ գրոհների եզրափակիչ փուլում աչքի ընկնեին դիպուկությամբ: Սակայն գրանցված 1-4 հաշիվն էլ մեր հավաքականի համար խայտառակ պարտություն է՝ հաշվի առնելով ցուցադրած խաղի ցածր որակը:

Այսպիսով, Հայաստանի ազգային հավաքականն ընտրական մրցաշարում իր 5-րդ անընդմեջ պարտությունը կրեց: Իսկ հոլանդացի մարզիչ Հենկ Վիսմանը կրկնեց իր նախորդի՝ ֆրանսիացի Բեռնար Կազոնիի տխուր ռեկորդը, որի ղեկավարությամբ մեր ազգային հավաքականն ընտրական մրցաշարում 4 անընդմեջ պարտություն էր կրել: Ինչպես ասում են, մեկնաբանությունները ավելորդ են:

Ջախջախիչ պարտություն կրեցին նաեւ Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի ֆուտբոլիստները՝ 6 անպատասխան գնդակ ընդունելով սեփական դարպասը: Այդ խաղում 2-ական գոլի հեղինակ դարձան Միխայիլ Պապադոպուլոսը եւ Թոմաս Ժիրակը, 1-ական գնդակ էլ իրենց օգտին գրանցեցին Ռոման Բեդնարն ու Դավիթ Լիմբերսկին: Փաստորեն մեր երկու հավաքականները Չեխիայում սեփական դարպասը 10 գնդակ ընդունեցին, ինչը հայկական ֆուտբոլի այսօրվա տխուր իրավիճակի ցայտուն արտահայտությունն է:

Բեռլուսկոնիին արգելեցին Շեւչենկոյի որդու կնքահայրը դառնալ

Իտալիայի վարչապետ, «Միլանի» սեփականատեր Սիլվիո Բեռլուսկոնին ինչպես եւ խոստացել էր, մասնակցել է ուկրաինացի ֆուտբոլիստ Անդրեյ Շեւչենկոյի որդու՝ Ջորդանի կնունքին: Այն տեղի է ունեցել Միլանի մերձակայքում գտնվող Չեռնոբիո առողջարանային քաղաքի Սուրբ Վինչենցո կաթոլիկ եկեղեցում: Բեռլուսկոնին պատրաստվում էր Շեւչենկոյի որդու կնքահայրը դառնալ, սակայն եկեղեցական օրենքները նրան չթույլատրեցին կատարել ցանկությունը, քանի որ Իտալիայի վարչապետը ժամանակին ամուսնալուծված է եղել եւ երկրորդ անգամ է ամուսնացել:

Անդրեյ Շեւչենկոն եւ նրա կինը՝ ամերիկուհի ֆոտոմոդել Քրիստեն Պազիկը որոշել էին, որ իրենց առաջնեկի կնունքը պետք է կատարեն կաթոլիկ եկեղեցում: Իսկ ահա երկրորդ երեխան կնքվելու է արդեն ուղղափառ եկեղեցում: Եկեղեցու ընտրությունն էլ պատահական չէր: Ներկայումս «Միլանի» հարձակվողն ընտանիքով բնակվում է Բլեւիո քաղաքի առանձնատանը: Այդ քաղաքը գտնվում է Կոմո լճի մյուս ափին, Չեռնոբիոյի դիմաց: Իսկ Բեռլուսկոնին մասնակցում էր Չեռնոբիոյում անցկացվող քաղաքական գործիչների խորհրդակցությանը:

Իտալական լրատվամիջոցները Շեւչենկոյի որդու կնունքին Բեռլուսկոնիի մասնակցությունը դիտում են որպես նախընտրական արշավի առաջին քայլ: Երկրի վարչապետն այդ օրը եկեղեցում իրեն բավական անկաշկանդ էր պահում՝ սիրով լուսանկարվելով «Միլանի» երկրպագուների հետ, ինչպես նաեւ ինքնագրեր էր բաժանում, անցորդների ձեռքն էր սեղմում ու կատակում, իհարկե, չմոռանալով նաեւ քննադատել ընդդիմությանը:

Աբդուլ Ջաբարը վերադարձավ հարազատ ակումբ

Բասկետբոլի ազգային ընկերակցության առաջնությունների պատմության ընթացքում լավագույն ռմբարկու Քարիմ Աբդուլ Ջաբարը, որ ժամանակին հանդես է եկել «Լոս Անջելես Լեյկերս» թիմում, վերադարձել է հարազատ ակումբ որպես գլխավոր մարզչի օգնական: 58-ամյա Աբդուլ Ջաբարը 20 տարի շարունակ հանդես է եկել բասկետբոլի ազգային ընկերակցության առաջնություններում՝ աչքի ընկնելով դիպուկ նետումներով: Վերջին 14 տարիներին նա հաջողությամբ պաշտպանել է «Լոս Անջելես Լեյկերսի» մարզական պատիվը: Այդ ընթացքում անվանի ռմբարկուն 6 անգամ ճանաչվել է որպես առաջնության ամենաարժեքավոր բասկետբոլիստ:

«Լոս Անջելես Լեյկերսի» գլխավոր մենեջեր Միչ Կաղչեկը ողջունել է Աբդուլ Ջաբարի վերադարձը հարազատ ակումբ՝ նշելով. «Քարիմը բասկետբոլի պատմության մեջ լավագույն կենտրոնականներից է: Նա օժտված է յուրօրինակ տաղանդով եւ հսկայական փորձ ունի: Հուսով ենք, որ նա իր փորձն ու հմտությունը կփոխանցի թիմի այսօրվա բասկետբոլիստներին եւ կօգնի նրանց հասնելու հաջողությունների»:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՊՈԱԿ-Ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՊՋԲ - 05/16 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **պետության կարիքների համար բնակարանների ձեռքբերման նպատակով:**

«Պետական գնումների գործակալություն» Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 800 ՀՀ դրամ փոխանցել, Միջինվեստբանկ «ԳՈՀԱԿ» ՍՊԸ-ի Հ/Հ 175004670790 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 2893-25 Ա. Առուստամյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի սեպտեմբերի 22-ը, ժամը 12.00-ն:

ԹԵՆԻՍ

Նալբանդյանն ու Աղասին շարունակում են պայքարը

Նյու Յորքում շարունակվող թենիսի ԱՄՆ-ի բաց առաջնությունը թեւակոխել է վճռորոշ փուլ: Պայքարը գլխավոր մրցանակների համար շարունակում են ուժեղագույնները: Տղամարդկանց մրցաշարում ութ ուժեղագույնների թվում են նաեւ Դավիթ Նալբանդյանն ու Անդրե Աղասին: Վերջինս 1991 թ.-ից առաջին 35 տարեկան թենիսիստն է, որին հաջողվում է մտնել ԱՄՆ-ի բաց առաջնության քառորդ եզրափակիչ: 1/8 եզրափակիչում Աղասին 2 ժամ 55 րոպեում պարտության մատնեց Քսավյե Մալիսին: Առաջին երկու խաղափուլերում Աղասին առավելության հասավ մրցակցի նկատմամբ (6-3, 6-4), վճռորոշ՝ 3-րդ խաղափուլում նրան ընդամենը մեկ միավոր էր անհրաժեշտ ընդհանուր հաղթանակ տոնելու համար, սակայն թայ-բրեյքում պարտվեց 6-7 հաշվով: Ոգեւորված առաջին հաջողությունից, Մալիսը շահեց նաեւ հաջորդ խաղափուլը (6-4): 5-րդ խաղափուլում Աղասին կարողացավ բեկում մտցնել մրցակցությունում եւ շահեց մրցախաղը (6-2):

Դավիթ Նալբանդյանից եւս մեծ ջանքեր պահանջվեցին հաջորդ փուլ մտնելու համար: Առաջին խաղափուլն անհաջող դասավորվեց Դավիթի համար, որը զիջեց իսպանացի Դավիթ Սանգինետիին (4-6): Ի պատիվ Նալբանդյանի, հաջորդ 3 խաղափուլերում արգենտինահայ թենիսիստը հաղթեց (7-6, 6-4, 6-2) եւ մտավ քառորդ եզրափակիչ: Այս փուլում Նալբանդյանի մրցակիցը կլինի թենիսիստների դասակարգման առաջատար Ռոջեր Ֆեդերերը, որը պարտության մատնեց Նիկոլաս Կիֆերին (6-4, 6-7, 6-3, 6-4):

Քառորդ եզրափակիչ մյուս զույգը կազմել են Լլեյթոն Հյուիթն ու Յարկո Նիեմինենը: Հյուիթը հաղթեց Հրբատուն (6-1, 6-4, 6-2), իսկ Նիեմինենը պարտության մատնեց իսպանացի Ֆեռնանդո Վերդասկոյին (6-2, 7-6, 6-3): Պայքարը շարունակում են նաեւ Գիլյերմո Կորիան եւ Ռոբի Ջինեպրին: Կորիան հաղթեց Նիկոլաս Մասուին, իսկ Ջինեպրին պարտության մատնեց Գասկեին:

Կանանց մրցաշարում ռուսաստանցի Մարիա Շարապովան առաջին անգամ իրավունք ստացավ հանդես գալու ԱՄՆ-ի բաց առաջնության կիսաեզրափակիչում: Քառորդ եզրափակիչում նա առավելության հասավ իր հայրենակցուհի Նադեժդա Պետրովայի նկատմամբ (7-5, 4-6, 6-4): Հաջորդ փուլում Շարապովայի մրցակցուհին կլինի բելգիացի Կիմ Կլիյստերսը: Վերջինս առավելության հասավ ամերիկուհի Վինուս Ուիլյամսի հետ:

Քառորդ եզրափակիչ մյուս երկու մրցախաղերում կհանդիպեն Ելենա Դեմենտեւան ու Լինդսեյ Դեւենպորտը, Մարի Պիերսն ու Ամելի Մորեսմոն: Այս զույգերի հաղթողները կիսաեզրափակիչում կմրցեն միմյանց հետ:

Արմսթրոնգը որոշել է կրկին ամուսնանալ

«Տուր դը Ֆրանս» հեծանվավազքի յոթակի հաղթող ամերիկացի Լենս Արմսթրոնգը հայտարարել է ռոք երգչուհի Շերիլ Կրոուի հետ ամուսնանալու մտադրության մասին: Վերջինս հանրահայտ երգչուհի, դերասանուհի ու կոմպոզիտոր է: Նա սկսել է երաժշտություն գրել դեռեւ պատանեկան տարիքից: Արմսթրոնգը Շերիլին առաջարկություն է արել օրերս, Սան Վալեյ քաղաքում: Հարսանյաց հանդեսի օրն առայժմ հայտնի չէ: Ամենայն հավանականությամբ նրանք կամուսնանան հաջորդ տարվա գարնանը:

Ինչպես հայտնի է, 33-ամյա Լենս Արմսթրոնգն այս տարի 7-րդ տարին անընդմեջ հաղթող էր ճանաչվել «Տուր դը Ֆրանս» հեծանվավազքում, ինչը յուրօրինակ ռեկորդ է: Այդ հաջողությունից հետո Արմսթրոնգը հայտարարել էր, որ հրաժեշտ է տալիս մեծ սպորտին:

Հարկ է նշել, որ Արմսթրոնգը երկրորդ անգամ է ամուսնանալու: Առաջին ամուսնությունից նա երեք երեխա ունի: 2003 թ. Արմսթրոնգն ամուսնալուծվել էր: Ի դեպ, Շերիլ Կրոուի համար էլ այս ամուսնությունն առաջինը չի լինի: Նրա նախորդ ամուսիններն են եղել հայտնի կիթառահար Էրիկ Կլեպտոնը եւ հոլիվուդյան դերասան Օուեն Վիլսոնը:

Կոլումբիացի ֆուտբոլիստները գործադուլի են պատրաստվում

Կոլումբիայի պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստների ընկերակցությունը որոշել է դիմել գործադուլի: Ֆուտբոլիստները պատրաստվում են սեպտեմբերի 13-ից խաղադաշտ դուրս չգալ, եթե աշխատանքային գործունեության պայմանների բարելավման իրենց պահանջը չկատարվի: Նրանք գտնում են, որ Կոլումբիայում զրկված են մի շարք արտոնություններից, որոնցից օգտվում են ֆուտբոլիստներն այլ երկրներում: Մասնավորապես ֆուտբոլիստները պահանջում են, որպեսզի խաղերի հեռարձակման իրավունքի վաճառքից ստացված եկամտի, ինչպես նաեւ բուքմեյքերական գրասենյակների շահույթի որոշ մասը փոխանցեն իրենց: Նրանք նաեւ ցանկանում են լուրջ փոփոխություններ կատարել պայմանագրերում: Մոտ օրերս պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստների ընկերակցությունը մտադիր է հանդիպել ֆուտբոլի ֆեդերացիայի եւ սպորտի պահովության նախարարության ներկայացուցիչների հետ, որպեսզի քննարկեն ծառացած հարցերն ու ընդհանուր լուծում գտնեն:

Կոլերը հրաժարվել է երկարաձգել պայմանագիրը

Հայաստանի հավաքականի մրցակից Չեխիայի ընտրանու հարձակվող Յան Կոլերը հրաժարվել է երկարաձգել պայմանագիրը Դորտմունդի «Բորուսիայի» հետ: 32-ամյա բարձրահասակ այս ֆուտբոլիստը (2 մ 2 սմ) արդեն 8 մրցաշրջան հանդես է գալիս գերմանական ակումբում: Նոր պայմանագրից հրաժարումը նա բացատրել է «Բորուսիայի» ֆինանսական վատ պայմաններով եւ մրցաշարային աղյուսակում թիմի գրաված համեստ դիրքով: Նա այլեւս չի ցանկանում շարունակել ելույթները Գերմանիայում եւ առաջիկա շաբաթ օրը Ռումինիայի հավաքականի հետ հանդիպումից հետո վերջնական որոշում կընդունի: Ակումբի մարզական տնօրեն Միքայել Ցորգն ըմբռնումով է վերաբերում Կոլերի որոշմանը եւ գտնում է, որ ֆուտբոլիստի վճիռը պետք է հարգել:

Կոլերը «Բորուսիա» է տեղափոխվել բելգիական «Անդերլեխտից» 1997 թ.: 2002 թ. «Բորուսիայի» կազմում նա նվաճել էր Գերմանիայի չեմպիոնի կոչումը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ֆինանսներ

ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

ԿԲ խորհուրդը սեպտեմբերի 6-ի նիստում ԿԲ գործառնությունների տոկոսադրույքները թողեց անփոփոխ. կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը՝ տարեկան 3, տրամադրվող լոմբարդային վարկերինը՝ 16, իսկ ներգրավվող ավանդներինը՝ 1 տոկոս:

***

ԿԲ մամուլի ծառայությունը հրապարակում է օգոստոսի 5-18-ն ընկած ժամանակահատվածում ձեւավորված մակրոտնտեսական իրավիճակի եւ ֆինանսական շուկայի միտումների նկարագրությունը.

Մակրոտնտեսական իրավիճակը Ըստ Ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական տվյալների, օգոստոսի 1-10-ը գրանցվել է 0.2% գնաճ:

Օգոստոսի 5-18-ն ընկած ժամանակահատվածում բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են 1 մլրդ 88 մլն դրամ:

Դրամավարկային խաղախկացույցում Օգոստոսի 5-18-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազան աճել է 8 մլրդ 383 մլն դրամով՝ կազմելով 179 մլրդ 67 մլն դրամ: Փողի բազայի աճը հիմնականում պայմանավորված է եղել ԶԱԱ-ի 13 մլրդ դրամ աճով եւ ԶՆԱ-ի մոտ 5 մլրդ դրամ նվազմամբ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ՀՀ ԿԲ-ի կողմից ներգրավվել է 8 մլրդ 300 մլն դրամ ավանդ՝ 7 մլրդ 350 մլն դրամ մարման պարագայում: Միաժամանակ մարվել է նաեւ նախկինում կնքված 3 մլրդ 169 մլն դրամի հակադարձ ռեպո:

Օգոստոսի 12-ին նախորդող շաբաթվա համեմատ փողի զանգվածն (առանց կուտակված տոկոսների) աճել է 7 մլրդ 655 մլն դրամով եւ կազմել 334 մլրդ 321 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկն աճել է 1 մլրդ 414 մլն դրամով, իսկ ավանդները՝ 6 մլրդ 241 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդներն աճել են 4 մլրդ 213 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդները՝ 15 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդներն աճել են 1 մլրդ 695 մլն դրամով եւ կազմել 68 մլրդ 506 մլն դրամ: Պայմանավորված վերոգրյալով՝ դրամային զանգվածն աճել է 1 մլրդ 442 մլն դրամով եւ օգոստոսի 12-ին կազմել 186 մլրդ 643 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկայի միտումները Հաշվետու ժամանակաշրջանում դրամային թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 21,605 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը՝ 7,116 մլն դրամ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները:

Ներքին արժութային շուկա Արտարժութային շուկայում առեւտրային բանկերի կողմից իրականացված գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 119 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 60 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 59 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք՝ համապատասխանաբար 452.48 եւ 455.05 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 3.12%-ով՝ 449.90 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 464.37 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա Տեղի է ունեցել ՊՊ-երի 2 թողարկում: Առաջին շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 52-շաբաթյա պարտատոմս՝ 500 մլն դրամ ծավալով: Պարտատոմսի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 1 մլրդ 926 մլն դրամ (385.23%)՝ աճուրդում ձեւավորելով 3.24% միջին կշռված եկամտաբերություն:

Երկրորդ շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 60-ամսյա պարտատոմս՝ 2 մլրդ դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 5 մլրդ 580 մլն դրամ (279.00%)՝ ձեւավորելով 5.06% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա Իրականացվել է 2 մլրդ 415 մլն դրամի գործարք 6.11% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 452 մլն դրամի գործարք 7.72%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 963 մլն դրամի գործարք 5.74%-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 3 մլրդ 337 մլն դրամ՝ 3.10% միջին կշռված տոկոսադրույքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 375 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք՝ 3.04%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 962 մլն դրամ ծավալով գործարք 3.15%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում Օգոստոսի 19-ից սեպտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազայի ցուցանիշը կկազմի 172 մլրդ 991 մլն դրամ՝ նվազելով շուրջ 6 մլրդ դրամով:

Ըստ ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի տվյալների, կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը կաճի շուրջ 2 մլրդ դրամով՝ ի հաշիվ կենտրոնական գանձապետարանի միջոցների նվազման:

Հաշվի առնելով վերոհիշյալը, ինչպես նաեւ մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը եւ ֆինանսական շուկաներում առկա միտումները՝ ԿԲ խորհուրդը որոշեց տոկոսադրույքները թողնել անփոփոխ՝ բանկերից ներգրավված ավանդների համար՝ 1%, ռեպո համաձայնագրերի համար՝ 3%, լոմբարդային վարկերի համար՝ 16%:19.08.2005թ.

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի համար գրավոր թարգմանության ծառայություններ մատուցող անձանց ընտրելու նպատակով հայտարարվում է թարգմանիչների ընտրության մրցույթ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է թարգմանիչների ընտրության մրցույթ՝ միջազգային կամ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններում որպես թարգմանիչ աշխատած՝ հայերեն - անգլերեն, անգլերեն - հայերեն; հայերեն - ռուսերեն, ռուսերեն - հայերեն; ֆրանսերեն - հայերեն, հայերեն - ֆրանսերեն; հայերեն - գերմաներեն, գերմաներեն - հայերեն; հայերեն - հունարեն, հունարեն - հայերեն; հայերեն - արաբերեն, արաբերեն - հայերեն լեզուներից գրավոր թարգմանության ծառայություններ մատուցող եւ թարգմանվող նյութերի խմբագրման աշխատանքներ կատարող անհատ ձեռնարկատեր կամ ֆիզիկական անձանց ընտրելու համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից թարգմանչական ծառայություններ՝ մրցույթով ձեռք բերելու նպատակով, մրցույթին մասնակցելու հրավերով սահմանված կարգով, անցկացվում է թարգմանիչների նախաորակավորման ընթացակարգ: Մրցութային գործընթացին հետագա մասնակցության իրավունք են ստանում նախաորակավորումն անցած՝ առավել բարձր գնահատական ստացած մասնակիցներ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության եւ օտարերկրյա ֆիզիկական անձինք, որոնք ունեն պահանջվող փորձ եւ տեխնիկական միջոցներ:

Մասնակիցներին թույլատրվում է նախաորակավորման ընթացակարգի մրցութային առաջարկություններ ներկայացնել, ինչպես գնման առարկայի բոլոր չափաբաժինների (լեզուների) համար, այնպես էլ յուրաքանչյուր չափաբաժնի (լեզվի) համար առանձին: Մրցութային առաջարկությունները անհրաժեշտ է ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ՝ ք. Երեւան 375010, Վազգեն Սարգսյանի փողոց 6:

Նախաորակավորման ընթացակարգի մրցութային առաջարկությունների (հայտերի) ընդունման վերջին ժամկետն է 2005թ. հոկտեմբերի 17-ը, ժամը 17.00:

Նախաորակավորման ընթացակարգի մրցույթի առաջարկությունների (հայտերի) բացման օրն ու ժամն է 2005թ. հոկտեմբերի 17-ը ժամը 17.00:

Նախաորակավորման ընթացակարգի մրցույթի առաջարկությունների (հայտերի) արդյունքների ամփոփման նիստը հրավիրվում է 2005թ. հոկտեմբերի 20-ին ժամը 17.00 -ին:

Նախաորակավորման ընթացակարգի անցկացման մրցույթին մասնակցելու հրավերը հրապարակված է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ինտերնետային WEB կայքում (www.cba.am): Նախաորակավորման ընթացակարգի մրցույթին մասնակցելու հրավերը, ինչպես նաեւ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար ցանկացողները կարող են դիմել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի Աշխատակազմի արտաքին կապերի եւ արարողակարգերի բաժին (հեռ. 58-38-82, ներքին 06-50, 06-51):

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

գնանշման հարցման ձեւով գնում կատարելու համար
Ծածկագիր՝ ՀՀ ԱՄԱԳ-ԱՊՁԲ-2

ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒ՝ Արաբկիր թաղապետարանը, հայտարարում է գնում գնանշման հարցման ձեւով:

Ընտրված մասնակցին կառաջարկվի Արաբկիր թաղապետարանի հետ կնքել «Արաբկիր [illegible]» (այսուհետեւ՝ Պայմանագիր):

[illegible]

ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒՆ եւ ֆինանսավորողը Արաբկիր թաղապետարանն է:

[illegible]

Գնանշման հարցման [illegible] 10 օրվա ընթացքում:

ԱՐՄԵՆ ԳՅՈՒՐՋԱՊԵՏՅԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ծանուցվում է **«Ակիճ» ՍՊԸ-ի կողմից ՀՀ Տավուշի մարզի Ծաղկավան գյուղի Հախում գետի «Քարագլուխ-Ծաղկավան» ջրատարի վրա «Ծաղկավան» ՓՀԷԿ-ի մակերեւութային ջրային ռեսուրսներից 800.0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:**

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. սեպտեմբերի 14-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Job @ LYCOS

LYCOS

Lycos is one of the leading European Internet destinations operating a pan-European network of web sites in eight languages. It is currently looking for bright and talented individuals matching one of the following profiles:

Service Desk Operator
You will provide support to the Service Desk administrators by monitoring, troubleshooting and incident/request handling. Operator will be responsible for monitoring, detection and initial classification of incidents using workarounds. Good knowledge of Linux is preferable.

Service Desk Administrator
You will provide support to the Service Desk by preparing task-sets for the shifts, maintaining the accuracy of the first level support how-tos and documentation, producing reports, etc. Service-desk administrations will be responsible for preparing task-sets for the shifts, i.e., compiling a list of all request/changes/tasks received, communicating with the requestor and clarifying if needed, assigning, scheduling and communicating the implementation of the task/request/change, making sure the feedback to the requestor is provided if needed (by the means of SD Operator). Some technical background is preferable.

Front Desk Operator
You will provide support to Service desk by processing all calls, requests and complaints received as well as providing first-hand testing and initial assessment of the incidents. Front-desk operator will be responsible for receiving and logging all calls/emails from users; deal directly with simple automated requests (web interface) and complaints keeping users informed on status and progress, basic first-hand testing of data consistency and page functionality, managing incident/request lifecycle until its closure, i.e. follow up and track all the incidents, monitoring procedures against OLAs.

Support System Administrator
Advanced skills in Linux (Unix), and/or MS Windows OS. Tasks: administer Linux (Unix) or Windows based servers.

If you are interested in employment at Lycos Armenia please go to www.lycos-europe.amto get more information and send us your CV by e-mail to ***info@lycos-europe.am*** *with reference to which job you are interested in.*

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ջեներալ Տրանսուոլդ» ՓԲԸ-ն, որն իրականացնում է անվադողերի եւ օդախցիկների արտադրություն, հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ պաշտոնների համար.

Գործադիր տնօրեն

Ներկայացվող պահանջներն են՝

- Բարձրագույն կրթություն:
- Արտադրության (նախընտրելի է քիմիական) տնօրենի առնվազն 5 տարվա աշխատանքային փորձ, նախընտրելի է 35-50 տարեկան:
- Տնօրենը պետք է ունենա կազմակերպչական, կոլեկտիվի հետ հարաբերվելու, գործընկերների հետ գործնական կապեր հաստատելու ունակություններ, արտադրության կազմակերպման եւ արտադրության տեխնոլոգիական պրոցեսների իմացություն:

Գլխավոր հաշվապահ

Ներկայացվող պահանջներն են՝

- Մասնագիտական բարձրագույն կրթություն:
- Հաշվապահական հաշվառման, հարկային եւ սոցիալական ապահովագրության վճարներին վերաբերվող օրենքների, ՀՀ կառավարության որոշումների, համապատասխան մարմինների հրահանգների եւ այլ անհրաժեշտ իրավական ակտերի գերազանց իմացություն:
- Արտադրական գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունում գլխավոր հաշվապահի առնվազն 5 տարվա աշխատանքային փորձ:
- Հաշվապահական համակարգչային ծրագրերից օգտվելու ունակություն:

Ցանկացողներն իրենց ռեզյումեները կարող են ուղարկել մինչեւ սեպտեմբերի 20-ը:

Հասցեն՝ ***ք. Երեւան, Բագրատունյաց պող. 81: Հեռախոս. 230114, ֆաքս. 230113, էլ. փոստ. assistante2@earthlink.net***

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA
LOG ON TO **www.azg.am**

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ 58-24-83

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 7.09.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Գինդ» տպագրատունը: